మర్యాదస్తుని కో కథ

దక్షిణ ఇండియా తారల్లోకల్లా ప్రసిద్ధతార కుసుమ కుమారి. ఆమెని తెరమీద చూడనికళ్లు, ఆమె పాటని వినని చెవులు, ఆమెని చూచి విని చప్పట్లు కొట్టని చేతులు, ఆమెని స్తుతించని నోళ్ళు, ఆమె చిత్రప్రదర్శనాలవేపు నడవని కాళ్ళు మనుషులకి చాలా అనవసరమని పద్యాలు రాశారు నవీన పోతన్నలు. అంతేకాదు ఆమె పత్రికల్నికొనని ధనం ధనంకాదనీ, ఆమెమీద Scandals చెప్పుకోని కబ్బులు కబ్బులుకావనీ, ఆమెపద్ధతిని అలంకరించుకోని స్త్రీలు స్త్రీలుకారనీ, ఆమెని హృదయంలో కావిలించని పురుషులు పురుషులుకారనీ, ఆమె నామ సంకీర్తనం జరగని గృహం గృహంకాదనీ, ఆమెకి సన్మానం చెయ్యని పట్టణం పట్టణం కాదనీ కూడా సీసపద్యాలు రాశి చివరకి ఆమెపైన పద్యాలు రాయని కవి కవికాదన్నారు. ఆ అపనింద కథకులపైకికూడా వొచ్చేట్టు కనపడి భయంతోముందే ఈ కథ రాసేస్తున్నాను అన్నాడు ఆంధ్ర కథకుడుగా ఆచంద్రార్కం అద్భుతమహిమతో ఆరాధింపబడాలని ఆశించే ఈ కథక రాజన్య చూడామణి.

కుసుమబాల గత పదిసంవత్సరాలనుంచి ఆంధ్ర, తమిళ, కర్నాటక, మళయాళ, కన్నడ, హిందీ, సాంఘిక జానపద, చరిత్రాత్మక, భక్తి, సంస్కారిక, సంసారిక

చిత్రాలలో ప్రధాన నాయకిగా నటించింది. అన్ని భాషల లోనూ, ప్లేబాక్ లేకుండా కర్నాటక, హిందీ బాణులలో, శాస్త్రీ, సినీమా, నవీన, భరతమాత, భర్తమాత, తెలుగు మాత, తమిళమాత, తన సొంతమాతల కీర్తనల్ని పాడింది.

ఆమె వివాహానికి సమస్త సినీమా కళాప్రపంచం హాజరయింది. ఆ పెళ్ళి చాలా ఆలస్యంగా, అనవసరంగా జరిగింది. వరుడు ఎవరో చాలాకాలంనించి అందరికీ తెలుసు. ఆమె చిత్రాల డైరెక్టరు సంజీవరాయుడు. అతను ఆమె చిత్రాల డైరెక్టరుకావడానికి అతని అర్హత, పదేళ్ళనుంచి ఆమె శయ్యాభాగస్తుడు కావడం. యోగ్యత ఆమె సినిమా కంపెనీ షేర్ల భాగస్తుడు కావడం! ఆమెకి వొచ్చిన పెళ్ళి బహుమానాలతో మద్రాసునగరంలోని బట్టలషాపులూ, నగలషాపులూ పాతసరుకు తీసేసి ఆ బహుమానాలతో నింపవొచ్చు.

గొప్పడిన్నరు ముగిసేటప్పటికి ఇంకా రాత్రి తొమ్మిది గంటలే. సినీమాల ఆర్కెస్ట్రాలూ, పాటకులూ, హాస్యనటకులు చేరిన తరువాత ఏమేం ప్రోగ్రాములు వుంటాయో తెల్లవార్లూ అనుకున్నారు. అతిథుల్ని ఒక పెద్ద హాలులో ఆసీనుల్ని చేసి సంజీవయ్య వాళ్ళని ఎడ్రెసు చేశాడు.

"ఈ శుభసమయంలో మిమ్మల్ని వినోదపరచడానికి నాకు ప్రత్యేకమైన పద్ధతి తోచింది. పాటకచేరీలు మొదలైనవి చాలా మామూలు. మనం రోజూ అవస్తపడే పాటల్ని వాళ్లు ఇక్కడ వినిపించడం పాతకం. ఈరాత్రి

మీకు ఓకథ చెప్తాను. అది ఈనాటి వధూవరుల ప్రణయ గాథ—లేక అప్రణయబాధ—లేక జీవిత శోధ, కాకపోతే ప్రణయ మరణబోధ" అని ఆగాడు.

సంజీవరాయుడు చాలా ప్రేమాస్పదుడు. గర్వమూ ఈర్ష్యా లేని మనిషి. ధర్మపరుడు, కష్టంలోవున్న సోదరుడికి వెంటనే ఆలోచన లేకుండా చెయ్యి అందిస్తాడు. కనక ఎవరికీ అతనిమీద ఈర్ష్యగాని ద్వేషంగాని లేదు. అతను చెప్పేకథని చాలా కష్టంతో విన నిశ్చయించుకున్నారు అక్కడ కూడినవాళ్ళు.

"నా వయస్సు! ముప్పైఎనిమిది. కుసుమ వయస్సు నే నెరుగుదును. కాని ఇప్పుడు చెప్పానంటే సాయంత్రం లోగా విడాకుల దరఖాస్తు పడుతుంది. కనక ఆమెవయస్సు పత్రికల్లో ఆరేళ్ళనించి ప్రకటిస్తున్నా ఇరవైఏళ్ళేనంటాను. ఆమెకి ఇప్పుడు ఇరవైఏళ్ళైతే ఆమె సినిమాల్లో తన పదో ఏటనే చేరివుండాలి. అనే ప్రశ్నని మీరందరూ మాకు వినపడకుండా తర్కించుకున్నదేగనక, నే నంతకన్న ఏమీ చెప్పనక్కర్లేదు.

ఈ వివాహం జరగడానికి వీలును కల్పించిన అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారికి నమస్కారంతో ఈకథని ప్రారంభించకపోతే చాలా కృతఘ్నుల మౌతాము. మారుపేరు వివాహాలు చేసుకోతలుచుకున్నవారు, ముందే ఎట్లా సంసిద్ధులు కావాలో ఆయన బిల్లులో సూచించి మనకందరికీ కృతజ్ఞతాపాత్రులైనారు. అదేగాక మీరందరూకూడా

మాకు కృతజ్ఞులు కావాలి. ఎందుకంటే మాది, భవిష్యత్ సూచకమైన పయనీర్ వివాహం. మీ అందరికీ ఆదర్శ ప్రాయం. త్వరలోనే మీరందరూ మమ్మల్ని అనుకరిస్తారనీ, ఇప్పుడు కుర్చీలలో కూర్చున్న జంటలు, కొంతమందైనా, ఈసారి ఇట్లా ఓ శుభ కార్యానికి కలుసుకునే లోపల స్థలాలు మార్చుకునే యోగ్యతని న్యాయశాస్త్రరీత్యా సంపాయించు కుంటారనీ ఆశించడం కాబోదని విశ్వసిస్తున్నాను.

నేను చెప్పబోయే కథలో అతను 'అంట్లే' సంజీవ రాయుడు. ఆమె—అంటే కుసుమకుమారి. ఈనాటినించి ఆమె కుసుమదేవి. ఇదివరకుకూడా శరీరరీత్యా కుమారి కాదనుకోండి. ఈనాటినుండీ చట్టరీత్యాకూడా కాదు.

ఈ కథ ఐదు భాగాలు—

౧

ఆనాడు అతను ఓచిత్రానికి సహాయ దర్శకుడు. అంటే ఆ ఉద్యోగం హోదా తనకి తానే ఇచ్చుకున్నాడు. ఆరాత్రి పూటిఓంగుఐ, బైటకి వచ్చేటప్పటికీ, ఒకామె నుంచునివుంది బైట రోడ్డుమీద. ఆ అపరరాత్రి స్టూడియో దగ్గిర ఒక్క తెగా ఆమె నుంచుని వుండడం వింతగాకనిపించి ఆగాడు అతను. అపరరాత్రులైనా స్టూడియోల వెలపల, నీడల్లో, చెట్లకొమ్మలమీద, బైటికివొచ్చే మనుషుల బుజాలమీద రంగుల పిట్టలు వాలుతో వుంటాయి ఎప్పు డన్నా. కాని ఆపిట్టలకి కార్లున్నవాళ్ళ బుజాలూ, వోడులూ చాలా యిష్టం. ఈమె వాలకం వేరుగావుంది. ఆగాడు.

ఎందుకు ఆగాడా? ఆగకపోతే కథేలేదు, నిరంతరం ప్రతి నిమిషం యుగయుగాల్నుంచి యీ మాయ తెరమీద బొమ్మలవలే విసుగులేని కథకుడే ఆపాడు అతన్ని కొత్త కథకోసం.

"ఎవరు" అని అడిగాడు.

తలెత్తకుండానే, "ఏంలేదు" అంది.

"ఫిల్ములో చేరాలని వొచ్చావా?"

"అవును" అని ఆమె అంటే ఏం జరిగేదో. ఎందుకంటే అతని ప్రశ్న, జేబులో నాల్గు ఫిల్ముకంపెనీల అధికారం పెట్టుకొని అడిగినంత ధీమాగా వుంది. మరి దిక్కులేనట్టు నిలుచున్న స్త్రీముందు 'తానుతప్ప దిక్కులేని భార్య ముందూ' కాకపోతే ఇంకెక్కడ చూపుతాడు తన గొప్పతనం పురుషుడు ఈ క్రూర ప్రపంచంలో! కాని నవీన కాలంలో స్త్రీకి పరాయిదిక్కు దొరకడం సులభమౌతోంది అందుకనే పురుషుల్లో ఆత్మ విశ్వాసం, ధైర్యం తగ్గిపోయి న్నాయి. ఎందుకంటే పురుషుల కార్యశూరత్వానికీ, ఔన్నత్యానికి స్త్రీలనేత్రాలలో ఆరాధనే జన్మస్థానం.

ఆ రాత్రి ఆమె కాదని తలవూయించింది.

"ఐతే, ఎందుకిక్కడ?" అని విసుక్కున్నాడు అతను మొహంచెల్లడానికనీ ఆ రోడ్డుమీదకూడా అధికారాన్ని వహించి. అధికారంవున్నవాళ్ళని స్థల కాల నిర్ణయం కాని, అవి ఎక్కడా లేనివాళ్ళకి హద్దేముంది?

"సూర్యనారాయణగారు వున్నారా లోపల?"

"ఏ సూర్యనారాయణ?"

"చిత్రాంగదుడి వేషం"

"ఓ! ఉన్నాడు. ఎందుకు?"

"ఏంలేదు, మావూరే."

"రమ్మని చెప్పనా?"

"వొద్దు వొద్దు. వున్నారా అని: అంతే:"

ఆమె తల తిప్పేసుకుంది.

అతను అక్కడే ఆగాడు.

నాలుగు నిమిషాల్లో సూర్యనారాయణ వొచ్చాడు. ఆమె నీడలోకి జరిగింది. అతను వెళ్ళాడు. ఆమె అక్కడే నుంచునివుంది.

"ఏమిటి ఇంకా ఇక్కడే వున్నావు?"

"ఏమీలేదు, ఏమీలేదు" అని తడుముకుంటోంది.

"ఇంకెవరూ వుండరు ఇక్కడ, ఇంటికి వెళ్ళు"

"వెడతా వెడతా" అంటోంది. కళ్ళంబడి నీళ్ళు తిరిగాయి. పెదిమలు వొణికాయి. వేళ్ళతో చీర చెంగుని చుట్టి పెదుతో కిందికి చూస్తోంది.

"డబ్బులు లేవా బస్సుకి?"

"వున్నాయి, వున్నాయి."

"ఎవరికోసమన్నా నుంచున్నావా?"

"ఎవరికోసం నుంచుంటాను?"

ఆమెమాటలు నిజమనిపిస్తున్నాయి.

"తోవ తెలీదా? పేటపేరు మరిచిపోయినావా?"

"రైలుస్టేషను దగ్గిరే"

"వెళ్లుమరి. ఎక్కిస్తాను రా బస్సు చప్పున!"

"మీరూ రండి అందాకా" అంది.

"ఎందుకు భయం?"

"భయంలేదు. మీరూ రండి"

సెంట్రల్ స్టేషన్ ఎదురుగా దిగారు.

"ఇక్కడ సత్రం వుందికదూ?"

"ఇదేగా!"

"రండి"

హోటల్లోకి తీసికెళ్ళింది.

"భోజనం పెట్టించండి. మీరూ భోజనం చేస్తారా?"

"అర్ధరాత్రి భోజనమా!"

వాళ్ళ బస్సుఖర్చు కాక రూపాయిన్నర అతనికి ఖర్చు. ఇదీ ఎత్తు. గోడదగ్గిర ఆమె పెట్టెవుంది. మూత తెరిచి రెండు రూపాయలిచ్చింది.

"ఇక్కడేనా నువ్వువుండడం?" అన్నాడు ధైర్యంగా. మాట్లాడలేదు.

"ఎన్నాళ్ళయింది నువ్వు ఈవూరువొచ్చి?"

"వారంరోజులయింది."

"ఇక్కడే వున్నావా?"

"లేదు. మావాళ్ళింటో వున్నాను."

"మరి... ..."

"భోజనానికి పోదాం."

భోజనం చేశాను.

"నేను వెళ్ళాలి యింటికి" అన్నాడు.

"వెళ్ళాలా!...నాకు కొంచెం పడుకోడానికి స్థలం చూపించమనండి. వీళ్ళని చూస్తే భయంగావుంది. మాట కూడా సరిగా తెలీదు."

"ఈ సత్రంలో వొక్కదానివే పడుకుంటావా? గదికి అద్దెకూడా అడుగుతారు."

"ఇస్తాను"

కాని ఏమిటో ఆరాటం అతని మనసులో. ఈమె వొంటరిగా ఈ సత్రంలోనా?

"ఎందుకు వొచ్చేశావు మీవాళ్ళ యింట్లోనుంచి?"

"ఏంలేదు. శ్రీరంగం పోయినాం మావాళ్ళూ నేనూ. ఇక్కడ బంధువులయింట్లో దిగాం. రైలుదగ్గిర మావాళ్ళని ఏమరిచి వొచ్చేశాను."

"ఎందుకు?"

"వాళ్ళు ఇష్టంలేదు నాకు."

"ఏంచేస్తావు ఇక్కడ?"

"ఏమి చెయ్యను?"

"బాగా డబ్బువుందా!"

"ఆ. నలభైమూడురూపాయలు. ఇంకా ఈ గాజులు కూడా వున్నాయి."

"చూడూ, చాలా వెర్రిపని చేశావు. వృత్త పిచ్చి దానివిలాగున్నావు. నిన్ను సూర్యనారాయణ ఎరుగునా?"

"ఊఁ" అని కష్టంగా.

"అతనితో చెప్పనా?"

"బాబూ, బాబూ, ఆపని చెయ్యకండి."

"ఎందుకు?"

"నన్ను చూస్తే చాలా కోపం ఆయనకి."

కష్టపడి ఆమెకోగది కుదిర్చి, ఆమెని దాంట్లో ప్రవేశపెట్టి, బైలుదేరాడు ఇంటికి.

ఎవరేం చెయ్యగలరు ఇట్లాంటి మనుష్యులకి అనుకుంటూ.

"మళ్ళీ ఎప్పుడు కనపడతారు?"

"నేనా? నాకిదే పనా!"

"మరి నే నేమైపోను?"

వడ్చింది. అతని హృదయం ఇవి సినిమాస్టార్ల జాల్లి యేడుపులకీ; గ్లిసరిన్ కన్నీళ్ళకీ అలవాటుపడి గడ్డ కట్టలేదు.

"సరేలే, పొద్దున్నే వొస్తాను."

"పోనీ ఇక్కడే పడుకోకూడదూ? వాళ్ళనడిగితే ఓ చాప ఇస్తారు నాకు. నా పక్క మీకిస్తాను."

"నేను ఇంటికి పోవొద్దూ; చాలా బావుంది. రేపు వొస్తాను" అని విసుక్కుంటో వెళ్ళాడు.

కన్నీళ్ళతో వొంటరిగా నుంచున్న ఆమె రూపం ఒకటే బాధించింది, అతన్నా రాత్రి, అతని భార్య ముద్దు మాటల మధ్య.

మర్నాడు పొద్దున్న కొంచెం ఉత్సాహంగానే వెళ్ళాడు. తనని పెద్దనిచేసి, తాను కనపడాలనుకునే స్త్రీ ఒకామె వుండడం గర్వంగానే వుంది. ఓవారం కనపడకపోయినా, ఇంట్లో బియ్యం లేకపోతేనేగాని తాను లేని కొరత తన భార్యకి తోచదు. కూచునివుంది గదిలో - అతనికోసం చూస్తోందనుకుని సంతుష్టిపడ్డాడు. అవీ ఇవీ మాటలయింతరు వాత వెళ్ళడానికి లేచాడు-

"మీ ఆఫీసుకేనా?"

"అవును. టయిమయింది. మా ఆఫీసుని స్టూడియో అంటారు."

"ఈవాళకూడా ఆయన వుంటారా అక్కడ?"

"ఎవరు?"

"ఆతనే. ఆ సూర్యనారాయణ" అంది విసుగ్గా.

"వుంటాడు; ఎందుకు వుండడూ?"

"ఏం చేస్తూవుంటాడు?"

"కబుర్లు చెప్పుకుంటో."

"బలే కబుర్లు చెపుతాడుకదూ? చిన్నప్పుడు మా వూళ్ళో—"

"ఆకబుర్లు ఇంకోసారి వింటాను, ఇప్పుడు వెళ్ళాలి. అతనితో చెప్పనా?"

"చెపుతారా? ... ..." అంది పరధ్యానంగా.

"అయినా, ఏమని చెప్పను? మీా రెవరని?"

చప్పున

"బాబోయ్. ఏం చెప్పకండి. చాలా పెద్దమనిషి. ఆడవాళ్లుకూడా వుంటారు కాదూ అక్కడ?"

"వుంటారు. వొస్తావా?"

"అమ్మో. రాను రాను. మరి అతను ఆ ఆడవాళ్లతో చాలా చనువుగా వుంటాడా?"

"వాళ్ళు వుణ్ణిస్తే చాలా మహారాజులాగా వుంటాడు"

"ఎందుకు వుణ్ణియ్యరేం? ఎంత శృగార పురుషుడను కున్నారు! మావూళ్ళో..."

"ఆ సంగతులు తరువాత-నేను వెళ్ళాలి."

"సాయంత్రం వొస్తారా?"

"ఆ"

"తప్పకుండా రావాలి. మీారే దిక్కు- మీారు రాక పోతే నాకీవూళ్ళో గతిలేదు."

కళ్ళంబడి నీళ్ళు. తలతిప్పేసుకుంది.

"తప్పక వస్తాను.

"చాలా మంచి వారండీ". అని అతని చేతిని పట్టు కుంది. వొదిలించుకుని వెళ్ళిపోయినాడు. తోవలో ఆలో చించుకున్నాడు. ఇదేమిటి, తనే గతిఅంటుంది. అతుక్కోదు గద! ఏం చేసుకుంటాడు ఈమెని?

ఆవాళ సూర్యనారాయణతో స్నేహం చేసుకున్నాడు. వాళ్ళవూరూ అతని పూర్వజీవితమూ సోమరిగా అడిగాడు. విశేషం ఏమీ లేదు. నాటకాలలో వేషాలు వేసేవాడు పాడతాడు.

ఆ సాయంత్రం ఆమెని అడిగాడు.

"ఈవూళ్ళో కొంతకాలం వుండదలుచుకున్నావా?"

"వుండక ఏం చెయ్యను?"

"అంటే మీవాళ్ళదగ్గిరికి వెళ్ళవా?"

"మళ్ళీ కైదు."

"అయితే ఈ వూళ్లో ఏంచేస్తావు?"

"ఏం చెయ్యాలి? ఏమి చెయ్యను?"

"అంటే ఎట్లా బతుకుతావు? డబ్బూ?"

"అవును, మీరే చెప్పండి."

"నేనేం చెప్పను? చదువుకోలేదు నువ్వు. ఇక వంట చెయ్యాలి."

"ఎవరింటోనో వంట చేస్తూనా?"

ఊరికే అన్నాడుగాని పాపం ఈమె వంటమనిషా?

"ఎందుకూ అట్లా బతకడం?" అంది మళ్ళీ.

"ఎందుకు బతకడం? మరి బతకాలిగా!"

ఆమె మాట్లాడలేదు. చప్పున ఆగిపోయినాడు. ఎంత పెద్దప్రశ్న? ఎందుకు బతకడం? తనా స్టూడియోలో; పరుగులెత్తుతో భార్య వండుతో. ఈమె వంట మనిషి పనిచేస్తో! ఎందుకు ఇట్లా బతుకుతూ వుండడం?

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు?"

"ఏంలేదు. ఏసంగతే."

"మీకేదో పెద్ద ఉద్యోగం కదా! నాకేమన్నా వీలు చూపలేరా?"

అట్లా స్త్రీ కళ్ళకేసి చూస్తో దీనంగా విశ్వాసంతో అడుగుతోవుంటే తనదేం పెద్దఉద్యోగం కాదని ఎట్లా చెప్పుతాడు!

"నీకేమన్నా పాట వొచ్చా?"

"ఏం పాట."

"ఏమన్నా పాడడం"

"ఎబ్బే ఎందుకు?"

"సినిమాలో ఏమన్నా పని దొరుకుతుందేమోనని."

"వేషమే!"

"ఏం?"

"నాకేం చాతనవుతుంది?"

"సరేలే చూద్దాం. మళ్ళీ వొస్తా."

"మరి మీదేభారం."

అని మళ్ళీ చెయ్యి పట్టుకుంది. అతను చేతిని విదుల్చుకోలేదు. ఆమె చేతిని వొదలగానే తొరతొరగా వెళ్ళిపోయినాడు. మళ్ళీ రాత్రంతా ఆమె కలవరపెట్టింది అతన్ని. సినీమా ఆడవాళ్లని ఆరునెలలు చూసింతరువాత,

చాలా నిర్మలంగా వుంది మనసు. అట్లాంటి అమాయకు రాల్ని కలుసుకొని మాట్లాడడం.

... ...

అతను పనిచేసే చిత్రంలో మిగిలినభాగం కొల్హాపూరులో తీస్తారని తెలిసింది. ఆ చిత్రంలో తనకి ఉద్యోగం అతను స్వయంగా ఇచ్చుకున్నాడు గనుక, అతనూ కొల్హాపురం వెళ్ళితీరాలి. వెళ్ళకపోతే చిత్రం ఎట్లా పూర్తి అవుతుంది ? కొల్హాపురం వెడుతున్నామని ఆ సినిమావారు ఎవరూ అతనితో చెప్పలేదు; అనవసర మనుకున్నట్టున్నారు. కాని అతను తెలుసుకున్నాడు. చిత్రకారులకి బుద్ధిలేకపోతే, తనకి లేదా ? నాలుగురోజుల్లో ప్రయాణం. భార్యని పుట్టింటికి పంపేశాడు. భార్య సమస్య చులకనగా తీరింది. గాని, మిత్రురాలి సమస్య కష్టమైపోయింది. తన ఇల్లు ఖాళీ అయిందిగనక మిత్రురాలికి అద్దె కిచ్చాడు, తను తిరిగివచ్చిందాకా ఉండమని. తన సామానుతో సహా.

"ఎంత డబ్బుంది నీ దగ్గర ?"

"పాతిక రూపాయలూ ఈ గాజులూ."

"సరే, వుణ్ణి. నేను వెడుతున్నాను కదా, తరవాత ఏం చెయ్యతలుచుకున్నావు ?"

ఆ రాత్రి ఆమె వంటచేసింది. బైట చింతాద్రిపేట మురుగుకాలువ కంపుని చీల్చుకుని ఎక్కణ్ణించో వాస్తోంది నైట్ క్వీన్ పరిమళం. అతను మంచంమీద కూర్చున్నాడు. ఆమె గుమ్మాన్నానుకుని కూచుంది.

"మీరు వెళ్ళకపోతేనేం?"

వెళ్ళకపోతే మునుగుకుపోయిందేమీ లేదు.

"నేను వెళ్ళకండానా! నేను లేకండా ఏం చేస్తారు వాళ్ళు అక్కడ? మరి చిత్రం పూర్తికావొద్దా?"

ఈ నాలుగురోజులూ ఆ అబద్ధంలో హోదాలో సంతోషించాడు పాపం ఆ యువకుడు. తాను వెళ్ళాక నిజం తెలుసుకుంటుంది. తెలుసుకోనీ, అతనెవరరో, ఆమె ఎవరో అటు తరువాత.

"నన్నుకూడా మీతో తీసుకుని వెళ్ళడానికి వీలు పడదా?"

"ఏ మాత్రం వీలుపడదు. నేనేం అనామకుణ్ణను కున్నావా? నా ప్రతిష్టపోతే నా బృందాన్ని అధికారంలో వుంచగలనా?"

"మీరు వెడితే నేనేం కాను ఇక్కడ?"

"ఇల్లిచ్చాను. అంతకన్న ఏం చెయ్యను? అద్దె నువ్వే కట్టుకోవాలి.

ఆ గుడ్డిదీపంముందు ఆ నిర్భాగ్యులిద్దరూ, ఇద్దరిజీవి తాలూ అబద్ధంలోనే అల్లుకున్నారు, ఒకరివంక ఒకరు.

"నా కేదన్నా తోవ చూపలేరా?"

"ఆ దేశాలోచిస్తున్నాను." అన్నాడు అతను దర్జాగా. తన గొప్పమాటలు నమ్మి, మామగారు ప్రతినెలా వంద రూపాయలు పంపడం మానినరోజున అతని సంగతి ఎవరు ఆలోచిస్తారు?

ఆమె చీకట్లో మంచం దగ్గిరిగా జరిగి అతనికాళ్ళు పట్టుకుంది.

"నేను మీ మనిషిని. నన్నేమన్నా చేసుకోండి. నేను మళ్ళీ ఇంటికిపోకుండా నాకింత కూడు కల్పించండి. మీ రుణం ఎన్నటికీ మరిచిపోను..." అంది.

ఈ స్వతంత్రభారతావనిలో స్వతంత్రం యాచించే ఎన్ని వేల స్త్రీలకంఠాలో కలిశాయి ఆ ఆర్తనాదంలో.

తమాషా ఏమిటంటే అన్ని అబద్ధాలు చెప్పిన, చెప్పించుకున్న ఆ స్త్రీ, ఆ రాత్రి తన దిక్కు-లేనితనంలో అన్న ఆ మాటలో నిజంమాత్రం నిలబెట్టుకుంది.

ఆ రాత్రి వాళ్ళిద్దరూ ఆ మంచంమీదే నిద్రపోయి నారు. ఎందుకంటే ఆ ఇంట్లో వేరేమంచం లేదు. చాపకూడా లేదు. వున్న నాలుగుచీరెల్లో మంచి చీరె చెరుగుని కింద పరుచుకుని చలిలో ఆమె పడుకుంటే భరించలేకపోయినాడు అతను.

మీ కళ్ళలో ఈనాడు ఆ యువతీ యువకులమీద గొప్పదయ సానుభూతీ కనపడుతున్నాయి ఎందుకు? అదృష్ట దేవత చివరికి వాళ్ళని ఆశీర్వదించింది గనుక. ధనం, హోదాయేకాక, పెళ్ళిఅనే పవిత్ర పుష్పహారం వాళ్ళమెళ్ళో మెరిసింది గనక. కాని అట్లా విలవలేకుండ, దేహాన్ని ఇచ్చేసుకున్న స్త్రీ ఎటువంటి దుర్గతికి దిగిందని విన్నా ఏమీ కనికరంరాదు.

ఈ సినిమా-కళకాదు-సినీమాకాళిముందు ఎన్ని జీవి తాలు శీలాలు ఎన్ని విధాలుగా బలిపోతున్నాయో మీకంద

రికీ తెలుసు. ఆ కళేబరాన్ని తొక్కి పైకిపాకి మన ఈకుర్చీలని చేరుకున్న ధన్యులంగనక, మీసాలు మెలేస్తో, కుచ్చెళ్ళు తోసుకొంటో హాయిగా కూచున్నాము ఇక్కడ.

తెల్లారికల్లే లేచాడు అతను తనని తాను విసుక్కుంటో.

"ఈ పనికూడా చేశాను. ఇదో లంపటి పెట్టుకున్నానే!" అనుకుంటో.

ఈనాడు చాలా పత్రికల్లో పడ్డాయి మా ఇద్దరి చిత్రాలు, మా జీవితకథలూ, మా దివ్య ప్రణయగాథలూ. కాని ఆ రాత్రి ఆ చీకట్లో, అలసటలో, పక్క సైడుకాలవ కంపులో, అంతకన్న చేసేపనిలేక......

ఆ రాత్రి కలయికని ఏ చలమో కథ రచించాడంటే, ఏదో గొప్పజ్యోతి వాళ్ళిద్దరి హృదయాల్లోనూ వెలిగిందనీ, దివ్యపుష్ప వర్షం కురిపించారనీ, అట్లా ప్రేమించుకున్న తరువాత వాళ్లు సాధారణ మానవత్వాన్ని దాటిపోయినారనీ రాస్తాడు.

కాని వాళ్ళ మనసులో ఏ భేదమూ కలగలేదు — పర్యవసానాలకి కొంతభయం తప్ప.

మర్నాడు అతనికి శారదాంబ కనపడ్డది.

నాలుగుచిత్రాల్లో నటించిన అతనికి తెలిసిన Extra. ఆమెతో కాజుయల్‌గా అన్నాడు తనఇంటోవున్న ఆమెని ఎక్కడన్నా సినీమాలో ప్రవేశపెట్టమని. మూడురాత్రులు ఆ మంచంమీద, ఆమెతో భార్యతోవలెనే గడిపి, వెళ్ళిపోయినాడు రైలెక్కి. అదీ మొదటిభాగం. ఇంక రెండోది.

సంవత్సరానికి తిరిగివొచ్చాడు. అతను కొల్హాపూరు నించి. ఆ సంవత్సరంలో ఆమెని ఎప్పుడూ తలుచుకోనేలేదు. తిరిగి వొచ్చేటప్పటికి అతని ఇంట్లో ఎవరో కొత్తవారు కాపర మున్నారు. ఆమె ఏమయిందో ఎవరికీ తెలీదు. అతని సామాను ఆ ఇంటో ఓమూల వుంది. అతనికి ఇల్లు దొరక్క-అక్కడక్కడ, వాళ్ళదగ్గిరా వీళ్ళదగ్గిరా గడుపుతున్నాడు. అతను స్వయంగా ఉద్యోగం చేస్తున్న చిత్రం ఎడిటింగ్‌కి పోయింది. అందుకని తనేదో పనివిూద ఉన్నట్టు తిరగడానికి కూడా excuse కనపళ్ళేదు. ఇంకెవరన్నా తనని ఆ చుట్టు పక్కల ఉణ్ణియ్యడానికి వొప్పుకొనే చిత్రం వాళ్లు దొరుకు తారేమో నని భోగట్టాలు చేస్తున్నాడు. ఆమె ఏమై వుం టుంది? పాపం, తనవూరు పోయివుంటుంది. శారదాంబని కనుక్కుందామంటే, ఆమె నాటకాలజట్టులో ఆంధ్రదేశం పర్యటన చేస్తోంది.

ఆ రోజు శాంతారాం మద్రాసు వొస్తున్నాడు. మద్రాసు సినీమాప్రపంచమంతా స్టేషన్లో చేరుతోంది. మరి అతనంత ప్రముఖుడు. స్టేషన్‌కి వెళ్ళకపోతే చాలా లోటుగా వుంటుంది. శాంతారాం తనకి అవమానం జరిగింది అనుకోవచ్చు. వెడితే, శాంతారాం అతన్ని చూడగానే, 'ఇదేమిటి నీవంటివాడు ఈ మద్రాసులో? ఇక్కడ ఎంత కీర్తివంతుడివై తేమాత్రం ఏం లాభం? సర్వభారతసినీమా కీర్తికి రావలసినవాడివి. నాతో రా' అనవొచ్చు. అందుకని తనీ వూళ్ళో పూర్వం కొంత ప్రత్యేకత సంపాయించు

కోడాని కని కుట్టించుకున్న షేర్వానీ తీసి, దులిపి, ధరించాడు. తనభార్య టిస్యూచీరెని పాగ్లాగా తలకిచుట్టి ఓ పూలమాల కొని స్టేషన్‌కి హాజరైనాడు. ఆవేషంలో అతని మిత్రులు కూడా అతన్ని గుర్తించలేదు. శాంతారాం వొచ్చాడు. పుష్ప మాలాలంకృతుడైనాడు, వెళ్ళాడు. కాని అతని మాల అతని చేతుల్లోనే వుండిపోయింది. శాంతారాంకు ముప్ఫైగజాల దూరంలోనే వుండిపోక తప్పింది కాదు. అతనికి- ఎంతముందుకి తోసుకు వెళ్ళినా. వొళ్ళు మండి పోయింది. ఓ మోటారుకారు అద్దంలో తన ప్రతిబింబం కనపడేటప్పటికి చాలా Foolish గా Comical గా తట్టింది అతని రూపం.

ఆ పక్కన నుంచున్న ముష్టిపిల్ల మెళ్లో వేశాడు ఆ మాలని వొళ్ళుమండి. ఆటాక్సీలో ఎవరో నవ్వారు. దాని నిండా సినిమా ఆడవాళ్ళు. కారు బైలుదేరింది అతని పక్క నుంచి. దాంటోవాళ్ళు అతని పక్కకి రాగానే—

“ఏం అంత నవ్వు? విరుచుకుపడుతున్నారు, మీ బతుకులకి” అన్నాడు.

పెద్దనవ్వు. “తెలుగువాడేనే” అని ఒకామె. కారు వెళ్ళిపోయింది.

అతను అవమానంతో దహించుకుపోతున్నాడు. మొదట తన వూళ్లో ఆ షేర్వానీని ధరించినప్పుడు అతని పినతండ్రి నేలకి ఒంగి సలాముచేసి,

“ఆదాబన్. ఆవ్. బిర్యానీ ఖావ్,” అన్నప్పుడు కూడా అతనికి అంత కోపం రాలేదు.

ఇంతలో అతని వెనుక ఎవరో

"ఏమండీ" అన్నారు.

తిరిగిచూస్తే ఇందాకటి కారు అక్కడే ఆగివుంది అతని వెనక. దాంట్లోంచి తొంగిచూస్తున్నారు.

ఆమె కారులోంచి దిగి వొచ్చినట్టుంది.

"ఏమిటి?"

అనేప్పటికి గుర్తుపట్టాడు. ఆమె!

"నువ్వా?"

"మిమ్మల్నా వేషంలో గుర్తుపట్టలేదు. ముందే గుర్తుపడితే నేను మిమల్ని, ఆ మాలని నామెళ్ళోనే వేశేవారేమో?"

సిగ్గు, సిగ్గు. చప్పున సమయోచితంగా ... "ఆపూల మాలని శాంతారాం నాకిచ్చాడు" అన్నాడు.

"అవును చూశాను. అందుకనే ఆ మాలని నేను కాంక్షించింది" అంది ఆమె.

అని,

"మీ సామాను సరిగా వుందా? ఎన్నాళ్లయింది వొచ్చి?"

టాక్సీ మీటర్ పరుగెత్తుతోంది. పిలుస్తున్నారు వాళ్లు.

"నువ్విక్కడే వున్నావా?"

"అవును. పది. శింగార మొదలివీధి, రాయపురం వొస్తారా?" అంది కారుదగ్గిరకి పరిగెత్తుతో.

"తప్పక రావాలి. ఇవాళే" అని అరిచింది కారుకిటికి లోంచి.

వెళ్ళాలా లేదా ? అతని అబద్ధాలసంగతి ఆమె అప్పుడే గ్రహించివుంటుందని అతని తెలివికి సహితం తెలుస్తోనే వుంది.

వుండలేక మర్నాడు సాయంత్రం వెళ్ళాడు.

ఓ గదిలో ఆమె పాడుతోంది. ఒక హార్మోనియం మీద వాయిస్తో. ఒక గిరజాలజుట్టు అతను ఆమె పాటని దిద్దుతున్నాడు. అతన్ని కూచోమని ఆమె పాడుతోంది. ఆ ఇల్లంతా గదులు గదులు. హాలునికూడా తడికలతో విభజించారు. అందరూ ఆడవాళ్లు. బ్రాథెల్ లాగు వుంది. పాటవి గిరజాల అతను వెళ్లాక హోటలునించి ఫలహారం, టీ తెప్పించి ఇచ్చింది. అతని సంగతి కనుక్కుంది.

"ఫిల్ము ఎడిటింగులో వుందా ? అందుకనే మీకంత పనిలేదన్నమాట. వుంటారా ఈ వూళ్ళోనే. కొత్తఫిల్ము ప్రారంభించే ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారా ?"

ఈమెకి తెలీలేదా ? వేళాకోళం చేస్తోందా ?

జవాబు ఏదో గొణిగి ఆమె వృత్తాంతం అడిగాడు. ఆ శారదాంబగారు ఆమెని కళానిలయ ఫిల్ము కంపెనీకి తీసుకు వెళ్ళింది. ఆమెకి ఒకచిన్న పార్టు ఇచ్చారు. నెలకి యాభై రూపాయల జీతం. రిహార్సలు జరుగుతున్నాయి. ఈ లోపల Play-backs పాడి కొంచెం సంపాయించింది.

"నీకు పాట వొచ్చునని నాకు తెలీదు."

"నాకూ తెలీదు. వాళ్ళు పాడమన్నారు, పాడాను. ఇష్టపడ్డారు."

"ఈ ఇల్లెవరిది?"

"మేం చాలామందిమి ఆడవాళ్ళం చేరి అద్దెకి తీసుకున్నాము."

"సంగీతం నేర్చుకుంటున్నారా?"

"ఆయన మా ఫిల్మ్ కవి. నా పాటకి మెరుగు పెడతానని వెంటపడ్డారు."

"మరి ఇంక నేను వెడతాను."

"వెళ్ళి?"

"వెళ్ళి—ఏమిటి?"

"ఇంతేనా?"

"అంటే?"

"చూడండి, మిమ్మల్ని నేను మరిచిపోయినా నను కుంటున్నారు. మీరే నన్నిట్లా కాపాడింది. మీరెంతగొప్ప వారైనా నన్నుమీరు వొదలడానికి వీల్లేదు. నన్ను మరిచి పోవడానికి వీల్లేదు."

అని అతని వేళ్ళసందున ఆమె చేతివేళ్ళని పోనిచ్చి పట్టుకుంది. ఆమెకా అధికారం వుంది మరి!

"సరే. వొస్తోవుంటాలే...ఎప్పుడన్నా."

"అట్లాకాదు. ప్రతిరోజూ రావాలి. వొట్టెయ్యండి."

"ఎందుకు ప్రతిరోజూ?"

"అంతే. రావాలి. భయపడకండి. దేనికీ, డబ్బుకు గాని, ఇంక దేనికిగాని మనుషుల్ని బాధించే మనిషినికాను" అని జాలిగా నవ్వింది.

ప్రతి సాయంత్రం ఏడింటికి వెళ్ళి ఓగంట కబుర్లు చెప్పి వెళ్ళిపోయేవాడు అతను. ఓ సాయంత్రం ఆమె దిగులుగా కూచుంది. కారణం—

"రిహార్సల్సులో నా ఉచ్చరణా, చెప్పేపద్ధతీ వొప్పుకోటంలేదు వాళ్లు. ఎంతనేర్పినా రాదంటారు. వాళ్ళు నేర్పినా రాదంటారు. నేర్పినపాట అట్లా తగలపడ్డది. ఈ కవి లేడూ ఆయన రాసినపాట అది. ఆ మాటలు ఎట్లా అనాలో నేర్పుతానని వొచ్చి, నాకు వొచ్చిందికాస్త పాడు చేశాడు. సంగీత దర్శకుడు ఇదేమిటి, నీపాట ఇట్లా పాడైయ్యింది? అని తిట్టాడు. నాకు కాస్త సరిగా చెప్పటానికి మీకు తీరిక వుంటుందా? చాలా అనుభవ మున్న వారు మీరు. ఎంత మందిని తర్ఫీదు చేసి బాగు చేశారో!" అంది.

తనని హాస్యం చేస్తోందా? అంత చాతకానివాడా తాను?

ఆరోజునుంచి ఆమె పోర్షను తీసుకుని ఆమెకి నేర్పుతున్నాడు. మద్రాసు ఒచ్చినప్పుడు తాను Actor కావాలనే ఉద్దేశ్యంతో భావ ప్రదర్శనం అలవరచుకోడానికి ఓ పెద్ద అద్దంకొన్నాడు. దాన్ని తీసుకొచ్చి ఆమె గదిలో పెట్టి ఆమెకి భావ ప్రదర్శనం నేర్పడం ప్రారంభించాడు. తత్ఫలితంగా ఆమెని చాలా మెచ్చుకుంటున్నారని సంతోషపడుతోంది ఆమె. దాంతో అతనికి విశ్వాసం హెచ్చింది. కాని

అతను డబ్బులేక ఉపవాసాలుంటున్నాడు. పైకిమాత్రం ఆమెముందు డాబుగా ఆకలి లేనట్టే నటిస్తో తన గొప్ప తనం చాటుకుంటున్నాడు.

ఫిల్ము తీస్తున్నారు. ఆనాడు ఆమె సెట్ మీదికి వెడుతోంది. ఆమెతో ఆమె సంబంధీకుడుగా అతనూ స్టూడియోకి వెళ్ళాడు. ఆమె మేకప్ దగ్గిర స్వయంగా వుండి సలహా నిచ్చి ఆమెని తయారుచేయించాడు. ఆ తయారుచేసే మనిషిని తాను ఎరిగి వుండడంవల్ల మేకప్ ఐన ఆమెకీ అసలు ఆమెకీ ఏమీ పోలికలేదు. లీలా చిట్నీస్ మారినకన్న ఎక్కువగా మారిపోయింది ఆమె. ఆమెని చూస్తే ఇదెక్కడి అందం అనిపించింది. మొదటి Rushes చూడటంతోటే డైరెక్టరు కవిని పిలిచి తక్కిన కథమార్చి ఆమె పోర్షన్ని ప్రాముఖ్యం చెయ్యమన్నాడు. ఆమెకి నెలకి రెండువందలయాభై రూపాయల జీతం అయింది.

ఈ లోపల అతని చిత్రం కంపెనీవారు రెండో ఫిల్ము తియ్యడానికి సన్నాహాలు చేసుకుంటున్నారు. ఈసారి అతన్ని ఆ చుట్టుపక్కల వుణ్ణిస్తారో లేదో అనుమానంగా వుంది. ఎందుకంటే ప్రొడ్యూసర్ల బంధువర్గంలోని యువకులు చాలా మంది పోగైనారు స్టూడియోలో.

ఓ సాయంత్రం ఆమె ప్రస్తావించింది అతనితో.

"మీరు రెండో చిత్రం తీయబోతున్నారుట. ఇంక మీకు తీరుబడి వుంటుందో లేదో."

"ఫరవాలేదు. సాయంత్రం ఏమీపనివుండదు. వున్నా వాళ్ళకి పని చెప్పి వొచ్చేస్తాను. నాచేతికింద బాగా తర్ఫీదైనారు."

"మీ ఫిల్ములో నాకేమీ స్థలం వుండదా?"

"మరి చెప్పలేదేం? అందర్నీ బుక్ చేసుకున్నామే!"

"పోనీ మా ఫిల్ములో మీరు చేరండి."

"ఎందుకు? నాకేం ఖర్మం?"

ఆ మాటలు అనడానికి చాలా బాధపడ్డాడు. ఒకవేళ తనస్థితి తెలిసే మాట్లాడుతోందేమో ఆమె. ఆ మాట లనక పోయినా, ఓ ఫిల్ముకి తాను డైరెక్టరైనట్టే మాట్లాడు తున్నాడు అతను. మరి అంత హోదాగలవాడు ఇంత బీదగా ఎందుకు కనపడుతున్నాడు? చాలామంది సినిమాతారలు ధనం దాచుకుని బీదగానే వుంటున్నారు మరి.

మొదట్లో అతను ఫిల్ముల్లో సంపాదన ప్రయత్నం చేస్తానంటే మామగారు వొప్పుకోలేదు. అతను మద్రాసు పారిపోయి వొచ్చి, తనకి యాభైరూపాయల ఉద్యోగం అయిందని బొంకి, భార్యనీ, నెలకి వంద రూపాయల్ని తెప్పించుకున్నాడు. ఏడాదికిందట భార్య వెళ్ళి ఏంచెప్పిందో తండ్రితో, అతను నెలకి నల్భైరూపాయలే పంపుతున్నాడు. ఆదాయంతోపాటు అతని భోజనమూ, దాంతో రూపమూ సన్నగిల్లాయి. బట్టలు చినిగిపోయినాయి. అదంతా ఆమె గమనిస్తోనేవుందని అతనికి తెలీదు.

"ఖర్మమేమిటి లెండి? అక్కడ మీకు పని ఎక్కువగా లేదంటున్నారు. పైగా మా ఫిల్ముడైరెక్టరుకి ఏమీ

తెలివి లేదు. వూరికే తడుముకుంటాడు. మీవంటివారు వుండి సరైనమార్గం చూపితే కొంత బాగుపడతాడు. పైగా నాకు కనపడుతూ వుంటారు. అదీ నాకు ముఖ్యమైన విషయం."

"నే నెందుకు నీకు కనపడడం?"

ఆమె పొరపాటున మాట అనేసినట్టు వూరుకుంది.

"ఏం లేదు. కనపడితే నాకు ధైర్యంగా వుంటుంది."

"నేను వుచితంగా ఎందుకు చేస్తాను?"

ఉచితంగా, ఫిల్ముగుంపులో ఉణ్ణిస్తేనే చాలు—ఏనాటికైనా పైకి పాకలేకపోతానా అనుకునే మనిషి తీరా offer దానంతట అదే వొచ్చేప్పటికి బేరం ఆడుతున్నాడు. అది గాక తాను ఎవరికి సహాయం చేశాడో ఆమె తనకి సహాయం చేస్తానంటోంది. భరించలేదు.

"నెలకి వందరూపాయలు ఇయ్యరా ఏమిటి?"

వందరూపాయలే!

"ఎందుకు ఇస్తారు? అయినా వంద నాకేం లెఖ్ఖ."

"నేను మాట్లాడి పెడతాను కాదూ? ఏదో పై ఖర్చుకి వుంటుంది."

అనుమానం భగ్గుమంది. ఈమె చెపితే ఎందుకు వింటాడు ఆ డైరెక్టరు? అయినా, తనకేం సంబంధం?

"నువ్వు మాట్లాడితే, నాకెందుకు ఉద్యోగం యిస్తాడు?"

"మీ కీర్తిని ఆయనమాత్రం వినలేదనుకున్నారా? మీతో పోటీచెయ్యగలనా అని ఎంత భయమనుకున్నారు

మా డైరెక్టరుకి? అదిగాక మీరునన్ను తర్ఫీదుచేసిం తర వాత నామీదా చాలా గౌరవం కలిగింది ఆయనకి."

ఏమైతేనేం? ఉద్యోగం నిజమైతే—

నిజమే అయింది. వందరూపాయల ఉద్యోగం సహాయ దర్శకుడిగా దొరికింది.

3

ఆర్నెల్లయింది. తను ఇంకా వంద రూపాయల ఉద్యోగం చేస్తూనేవున్నాడు. ఆమె మూడు చిత్రాలలో ఏక కాలమందే నటిస్తూంది—ఒక్కొక్క చిత్రంలో నెలకివెయ్యి రూపాయల జీతం తీసుకుంటూ. ఆమె మేకప్ అద్భుతం. ఎటు వంటి భావాలనూ అద్భుతంగా ప్రదర్శిస్తుంది. కాని అవన్నీ అతనుచూసి బోధించాలి. మాటలభావం ఉచ్చారణ చూపాలి. పాటధోరణిని దిద్దాలి ఇంటిదగ్గిర. అతను ఏం నేర్పితే అది చిలకమల్లే చక్కగా, కళ్ళు చెదిరేట్టు వప్ప చెపుతుంది. ఇంతైనా ఆమె అభ్యుదయానికి ఇంకేవో తప్పాదు కారణాలు వుండాలని అనుమానిస్తోనే వున్నాడు.

మామగారు డబ్బు పంపడం మానాడు. భార్యని పంపమని అతను రాయనూలేదు.

చాలాసార్లు ఆమె అడిగింది అతన్ని, గదిని వొదిలి తాను మంచిఇంటోకి పోతలుచుకున్నాననీ, చూసిపెట్టమనీ. వందరూపాయల జీతంతో అతను కొంచెం హాయిగానే ఉన్నాడు. అతని అసలుఫిల్ముఉద్యోగం సంగతి ఆమె ఎత్త

లేదు మళ్ళీ. అతను తన కొత్తఉద్యోగంలో నటీనటులకి రిహార్సల్సు చేయిస్తూనేఉన్నాడు. కానిఅతనినించివాళ్ళకేమీ రాలేదు. అతనిలో ఏమాత్రం ప్రతిభ ఉన్నట్టూ ఎవరూ గుర్తించలేదు. ఏమూలో అతనికి ఆమె తనమూలాన అంత ఉచ్ఛస్థితికి వొచ్చిందికదా, ఆ టీ ఫలహారం తప్ప తనని తీసుకోమని ఎప్పుడూ ఏమీ ఇచ్చిందికాదే అని బాధగానే వుంది. సినీమాలలో తన కంతకన్న గతులు లేవని అతనికి అర్థమయింది. తనవూళ్ళోనే ఆ మాత్రం ఉద్యోగం ఎక్కడైనా చేసుకోవచ్చు! మామగారి ఇంట్లో హాయిగా ఉచితంగా తింటూ బతకవచ్చు! ఆ ఉద్యోగం కాక, ఈమెకి ఆ పాఠాలు. ఎందుకొచ్చిన చాకిరీ ఇదంతా, అని చాలాసార్లు అప్పుడప్పుడు యోచించాడు. కాని సినిమాలో ఏదో ఉత్సాహం. రంగుల మాయా ఉన్నాయి. ఆసంగతి అతనికి తెలీదు. అట్లానే వుండిపోయినాడు మొత్తానికి.

ఇంతలో ఆమెకి ఇల్లు దొరికింది, మాంబళంలో చిన్న బంగళా.

"ఎల్లుండీ వెళ్ళిపోదాం" అంది.

"ఎవరు?"

"మీరూ నేనూ."

"నేనా? నే నెందుకు?"

ఆమె మాట్లాడలేదు. మొహం తిప్పేసుకుంది ఆ చీకటిగదిలో చీకట్లోకి. మళ్ళీ తనవేపు తిరిగేలోపున కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంది.

"నే నెందుకు? అని అడిగితే, జవాబు ఏమీ లేదను కోండి. ఆ ప్రశ్న మీలో వస్తుందనుకోలేదు నేను."

"మరి నాకేం అర్థం కనపట్టంలేదు."

"నన్ను పట్టుకుని అన్నీ నేర్పడంలో ఏమన్నా అర్థం కనపడ్డదా మీకు ఇన్నాళ్ళూ?"

"ఆలోచించలేదు."

"నేను పాపాత్మురాలిని కాదు. మీ నించి నాకు భేదభావం లేదు కనకనే అంత చనువు తీసుకున్నాను. మగ వారు సులభంగా మరిచిపోతారు. స్త్రీ మరవలేదు. అందు వల్లనే అన్నీ కష్టాలు స్త్రీకి. అందువల్లనే లోకంలో కాపరా లనేవి నిలిచివున్నాయి.

"చలం ఎంత కూడదంటున్నా"

అని నవ్వాడు అతను.

ఆ ముందురోజే వాళ్ళు అరుణ చదువుకున్నారు.

వారంరోజులైనా ఆమె ఆ ప్రస్తావన మళ్ళీ తీసుకు రాలేదు. ఆ గది మారనూలేదు.

ఆ మూడురాత్రుల సంగతి గావును ఆమె మాట్లా డింది. తనమీద ప్రేమ ఆమెకి? కాని అతనికి అట్లాంటి బుద్ధిపుట్టలేదు. అభ్యంతరమూ లేదు. ఏదో ఎత్తు వేస్తోంది తను ఆమెనించి వెళ్ళిపోకుండా; శాశ్వతంగా తనని 'కోచ్' చేసేందుకు ఎత్తు. కాకపోతే ఆమెకి ఇంత ఉచ్ఛదశ—ఆమె ప్రతిభవల్లనైనా సినిమాలో పైకివెళ్లాలంటే, పడకగది సహాయంలేకండా పని కానేకాదు. ఇంత తనమీద ఇష్టమని

దొంగకన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటే తాను మోసపోతాడా? ఆమెతో ఆ ఇంట్లోవుంటే, ఆమె పోషణకింద తనకేం గౌరవం?

"ఏమయింది కొత్త యింటి సంగతి?"

అన్నాడు బీచిముందు ఆమెతో.

"ఎవరికో యిచ్చేశారు."

"అదేమిటి?"

"మీరు లేంది, నా కొక్కర్తెకూ ఆ యిల్లెందుకు?"

"సరిగా చెప్పు. నన్నెందుకు రమ్మంటున్నావు?"

"ఎందుకు రానంటున్నారు? మీరు వచ్చి నాతో కలిసి వుండటానికి నా మనసులో కారణం వెతుక్కో నక్కర్లేదు. రాకుండా వుండటానికి మీరు వెతుక్కోవాలి కారణాలు—అవును మరి! మీకు యిల్లుందా వేరే?"

"ఏం? నా భార్య రాకూడదా?"

"వొచ్చినా? మనతో వుండదా ఆమె? సరేలెండి. ఆమె వొచ్చాకకద. అయితే రప్పించండి. ఆమెతో మాట్లాడి సరిపుచ్చుకోగలను నేను."

"అవునులే. నీతో మే మెక్కడ తూగగలం!"

"తూగడ మేముందీ. అంతా మీదే."

"మాదా?"

"ఎందుకు ఆ అబద్ధం మీలో; మీకు తెలీదా? నేనేం సంపాయించినా, అంతా మీరు పెట్టిన భిక్ష అని! ఎప్పుడో చేసి వొదిలిన సహాయంకాదు. ప్రతిదినమూ మీ తిండి తింటున్నాను."

"అది నీ మంచితనం. నేనేం అట్లా అనుకోటంలేదు."

"సరే పోనీండి. నే నిట్లా ఈ గొందిలోనే చీకట్లో కుళ్ళిపోతాను. సంతోషించండి."

అసి అక్కణ్ణించి లేచిపోయింది.

ఇంకోరోజు అతను వెళ్ళికూచోగానే మాట్లాడకుండా అతనికేసి చూస్తూ కూచుంది.

"ఏమిటి సంగతి?"

"రాత్రి సినిమా చూడ్డానికి వెళ్లాను."

"వెడితే అట్లా చూడ్డమెందుకు?"

"దాంట్లో మీలాంటివాడే వున్నాడు."

"ఏం చిత్రం?"

"జిందగీ"

"చివరి కేమయింది?"

"ఏమయింది? ఇద్దరి జీవితాలూ దగ్ధమైనాయి."

"మనవీ అట్లానే ఔతాయంటావా?"

"కావు."

"ఎందుకు?"

"నేను శ్రీమతిని కాను గనక."

"కాక..."

"ఆమెకి చాలా బిడియం, అలివికాని ఆత్మగౌరవం—కాదు గర్వం."

"నీకు?"

"నేను సిగ్గులేనిదాన్ని."

"ఏమీ కాదు."

"మీాముందు."

అని మళ్ళీ

"పాపం ఎన్ని కలలు కంటుంది!"

"నువ్వా?"

"నేనూనూ. అక్కడే పోలిక."

"ఏం కలలు"

"ఆమెవి ఏమైతేనేం? నావి మీాకు తెలుసు."

"చక్కని బంగళా."

"ఊఁ"

"కారు."

"ఊఁ"

"బంగళాముందు తోట, లోపల చక్కని ఫర్నిచర్"

"ఊఁ"

"అంతేనా?"

"కాదు"

"జాతికుక్కలు, నౌకర్లు"

"ఊఁ"

"అంతేనా?"

"అంతేలెండి. చాలు"

అని పాట పాడుకుంటోంది.

ఏమిటి ఈమె తనభార్యమల్లే కాపరం పెట్టాలనుకుంటుందికాబోలును. ఒకే ఎత్తు వేసింది. ఇంక తనకేం పని?

ఆమెవెంట సామాన్లు పట్టుకుని చీరెలూ, Bag, కుక్కా...
ఆమె లోపలికి వెడుతూ తనని కొన్ని గదుల గుమ్మాలముందే
ఆగమని.

అని ఆలోచించుకుంటున్నాడు.

"ఆలోచించుకోండి. ఇంకా ఊహించుకోండి మీ చిత్తమైనన్ని. అబ్బా మనుషుల అభిమానాలూ అనుమానాలూ"

అని విసుక్కుని మళ్ళీ పాడుకుంటోంది.

ఇలా వాళ్ళ మధ్యనున్న సుహృద్భావం చెడింది. అతను వెళ్ళడం తగ్గిస్తున్నాడు. ఆమెకూడా నిరాశతోనూ ఉపేక్షతోనూ ఊరుకుంది. ఆదిగాక ఆమెకి చాలాపని. ఆమె మొదటిచిత్రం గొప్ప విజయవంతం అయింది. ఇంకా కొత్త Offers వొచ్చే సూచనలు గాలిలో ఎగురుతున్నాయి.

ఇంతలో ఆ చిత్రం మద్రాసులో విడుదలయింది. ఇదివరకు పత్రికలనిండా ఆమె పటాలు. ఇప్పుడు ఆమె మద్రాసు వీధుల గోడలపక్క కెక్కింది. ఒకటే సిగ్గు ఆమెకి.

"మనం వెళ్ళి చూడవొద్దూ?" అని అడిగింది సందేహంగానే.

"కానీ"

"మనిద్దరికీ Pass తీసుకొస్తే వొప్పుకోరా మీరు?"

వొప్పుకోకుండా వుంటేనే ఘనతగా వుంటుందని పించింది అప్పటికప్పుడే అతనికి.

మొదటినుంచీ ఆమె అదృష్టం తన చేతుల మీదుగా నడిచిందనీ, ఆమెజీవితం తనని పెనవేసుకుందనీ, స్థిరత్వంలో కాలం గడవకుండా వుంటే అంత ఆత్మ గౌరవంలో నిలిచే వాడా అతను? అదిగాక ఆమె సామాన్యురాలుకాదు ఇప్పుడు. అనేక వేలమంది సినిమా ప్రేక్షకుల కలలకి ఆధరవుపట్టు.

"అట్లాకాదు. మనం గూఢంగా వెడదాము, టికెట్లు కొనుక్కుని Taxi లో పోదాం. సినిమా అయింతరువాత బసోటాలో భోజనం. ఏం?" అంది.

బసోటా.! బసోటా భోజనాల సంగతి ఈమె కేం తెలుసు?

"బసోటా ఏమిటి?"

"బసోటా హోటల్ మీకు తెలీనట్టే!"

"నీకెట్లా తెలుసు?"

"మా డైరెక్టర్లు అనుకుంటూ వుంటారు, అక్కడ వాళ్ళ జీవితాలు తరిస్తున్నట్టు."

"మన జీవితాల్ని కూడా అక్కడే తరింపచేస్తేనేకాని ముక్తి లేదంటావా?"

"అంతకన్న ఏంలేక. పోనీ ఇంకో స్థలం చెప్పండి మీ కిష్టమయింది."

"సరేలే నీ ఇష్టం."

ఇంతా హాలు దగ్గిరికి వెడితే వారం రోజులుదాకా స్థలం దొరకదన్నారు. టాక్సీకోసం చూస్తూండగా ఎవరో

గుర్తుపట్టారు ఆమెని. 'కుసుమబాల' అని అరిచారు. గుంపు పోగయింది. రొద్దుబంధు. ఆ సినీమాహాలువారు గుర్తిం చారు ఆమెని.

"మీరా?" అని ఆమెని లోపలికి తీసుకుపోయినారు.

అతను మిగిలిపోయినాడు. అందరిముందూ సిగ్గయి చప్పున గుంపులో కలిశాడు.

ఇంతేకదా! తనని వొదిలి వెళ్ళిపోయింది. అనామ కుడు గనక అతను. తనెవరు ఆమెకి-కాకపోతే?

ఇంతలో బుజాలమీద చెయ్యి. "పిలుస్తున్నారు మిమ్మల్ని" అని, వాళ్ళిద్దరికీ ప్రత్యేకంగా గది ఏర్పాటు చేశారు సినీమావాళ్లు, దాంతో మరింతకోపం అతనికి, తనని పిలవ నంపకపోతేనేం! ఇంక తన పేరు కలుపుతారు ఆమె పేరులో!

ఫిల్ము ప్రారంభమయింది. ఇన్‌టర్‌వల్‌దాకా అత నికి వొళ్లు తెలీలేదు. అంత ఐక్యమై పోయినాడు తెరతో. మధ్యలో దీపాలు వెలిగినప్పుడు తన చెయ్యి ఆమె చేతిలో సహజంగావుంది.

"ఏమిటి? ఏమిటి? అది నువ్వే! నువ్వు. నువ్వు... నీకు పోలికకికూడా ఎవరూలేరు. నువ్వు అవతారం" అన్నాడు. అతనొక్కడే కాదు, ఆ ప్రేక్షకులందరిలో మాటనే అతనూ అన్నాడు. ఇంత ఖ్యాతిగడించినా ఆమె, ఆ ఖ్యాతి అంతా తెరమీద కుసుమబాలకి. ఆమెదికాదు. ఆమెని ఎరిగినవాళ్ళు స్టూడియోవాళ్ళు మాత్రమే. ఆమెది అంతవరకు చాలా గుప్తజీవితం. పైగా రంగులేని కుసుమని గుర్తించడం కష్టం.

మిగిలిన చిత్రాన్ని మెళుకువతో చూశాడు. అక్కడ ఆ అద్భుత లావణ్యవతి తనపక్కన కూచున్న స్త్రీ. అతని మనసు ఆ రెండురూపాల్నీ ఓక్షణం కలుపుకుంది. ఓక్షణం విడతీసుకుంది. కాని అతని చెయ్యి గట్టిగా ఆమె వేళ్ళమధ్య వుండిపోయింది.

హాలు వాళ్ళ కారులో ఇంటికి వెడుతున్నారు. అతని కళ్ళముందునించి ఆమె మెరుపు పోలేదు. లోకంలో మామూలు మర్యాదగల స్త్రీ ఐవుంటే ఆమె, ఆమె పాదాల మీద కళారాధనతో అతను వాలి వుండునేమో! కాని అతను కారులో నడుంమీద చెయ్యేసి దగ్గరగా తీసుకున్నాడు. హోటల్లో భోజనం చేస్తోకూడా ఆమెనించి కళ్ళు తీసెయ్యలేదు అతను.

"ఎవరు నువ్వు?"

"మీరు నేర్పిందే"

"నేనా? నేనా?"

ఆ రాత్రి అతను ఆచీకటి గదిలో ఆమె మంచం మీదనే నిద్రపో ... లేదు, ఆమె కళ్ళవంక వెన్నెలలో చూస్తో.

వారం రోజుల్లో గోపాలపురంలో ఓ పెద్ద బంగాళా తీసుకున్నారు వాళ్ళిద్దరూ. కారు కొన్నారు. నౌకర్లని పెట్టారు. కొత్త చీరెలు, షోకులు, సూట్లు, వేషాలు. పది రోజుల మార్పుతో వాళ్ళని గుర్తించడం కష్టం.

కొన్నాళ్ళు వాళ్ళిద్దరూ చాలాసుఖంగా గడిపారు. ఆమెమీద అతనికేమీ ప్రేమలేదు. కాని ఆ తెరమీద చూసిన ఆ రాజకుమారిమీద అతనికి చెప్పరాని ప్రేమ; తలుచుకున్నంత మాత్రాన అతనివొళ్ళు పరవశమయ్యేది. తిరిగి తిరిగి ప్రయత్నించి ఆ రెండు రూపాలకీ సంబంధం కలుపుకున్నాడు. ఆమె అతన్ని ఇంటికి యజమానిని చేసింది. నౌకర్లు, డబ్బు, ఆజ్ఞలూ అన్నీ అతనివించే. అతని మన సులో అతనిమీద అతనికి గొప్ప గౌరవం ఏర్పడ్డది. ఆక స్మికమైన అతని అదృష్టాన్ని చూసి అతనికే ఆశ్చర్యం. ఆర్నెల్లూ నిమిషాలమల్లే గడిచిపోయినాయి. ఆమె ఆదా యం అమితంగా పెరిగిపోతోంది.

ఆమెకి వ్యవధి తక్కువవుతోంది. ఇంటోవున్న కాలంతో ఆమెని కొత్తపార్టుకి తర్ఫీదుచెయ్యడంతో సరి పోతుంది అతనికి. వ్యవధి చాలక అతను తన ఉద్యోగం మానేస్తానన్నాడు. ఆమె ఏమాత్రం వొప్పుకోలేదు. వొప్పు కోక పోవడం వింతగానే అనిపించింది.

అతని చిత్రంలో ప్రధానతారకి స్టూడియో మీద నిష్కారణంగా కోపం వొచ్చినందున ఆ రాత్రికి షూటింగు ఆగిపోయింది. కుసుమ ఇంటోనే వుంటుంది ఆ వేళ. అందు కని తొందర తొందరగా ఇంటికి వొచ్చాడు ఆమె కారులో. డ్రాయింగు గదిలో రేడియో పక్కగా కూచునివుంది ఆమె. ఆమె కుర్చీని ఆనుకుని ఒకతను మాట్లాడుతున్నాడు. ఇంకా

దీపాలు వెలిగించలేదు. చీకటి చీకటిగావుంది గది. ఎవరూ కబురు పంపించకుండా లోపలికి రారనుకొంది ఆమె. అందు కని అతను లోపలికి రాగానే, కోపంగా

"ఎవరు! ఏంచేస్తున్నావు నాగప్పన్?" అంది నౌకర్ని.

"నేనే" అన్నాడు అతను, ఆశ్చర్యపడుతో.

కుర్చీ పక్కగా నుంచున్న మనిషి దూరంగా జరిగాడు. అతను లైటువేసి ఎదుకు కుర్చీలో కూచున్నాడు. కొత్తగా వచ్చిన అతను వుత్త బిచ్చగాడిమల్లే వున్నాడు. అతనివంక అయిష్టంగా చూసి మాట్లాడకండా వెళ్ళిపోయి నాడు. ఆమె మేడపైకి రాగానే,

"ఎవరది?" అని అడిగాడు.

"బిచ్చం."

ఆమె అబద్ధం చెప్పిందని తెలిసింది అతనికి. కాని అంతకన్న తీర్చవలసిన విధం తెలీక.

"ఎందుకు రానిస్తావు అట్లాంటి వాళ్ళని?" అని తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయినాడు.

అతని మనసు స్తిమితంగా లేదు. ఆ మనిషిని తా నెక్కడో చూశా ననిపిస్తోంది అతనికి. అతను ఇదివర కో రెండు మూడు సార్లు వొచ్చినట్టూ, మళ్ళీ ఒకసారి వొచ్చినట్టూ నౌకర్లు మాటల ధోరణిలో అన్నారు. అంతేగాక ఆమె బాంకుబుక్కులో ఆమె అప్పుడప్పుడు వందా, రెండు

వందలూ తీస్తున్నట్లు చూశాడు. ఇదివరకు అతనితో చెప్ప కండా డబ్బు తియ్యడం ఎప్పుడూ జరగలేదు.

ఆమె నడిగితే, ఏదో ఖర్చులు వొచ్చాయి జ్ఞాపకం లేదు అనేసింది విసుగ్గా.

ఒక రోజు అతను ఆమే కారుదిగి హాలు లోపలికి వొచ్చేప్పటికి, ఆనాడు వొచ్చిన మనిషీ, ఇంకో అతనూ అప్పటికీ కూచుని సిగరెట్లు కాలుస్తో మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఆ మనిషి ఇప్పుడు శుభ్రమైనాడు. అతను సూర్యనారాయణ. పలకరించకండా ఎట్లా వుంటాడు అతను ?

"ఏమిటీ మీరా! ఆ సాయంత్రం మిమ్మల్ని గుర్తు పట్టలేకపోయినాను" అన్నాడు అతను.

"అవును, బళ్ళు ఓడలవుతాయి, ఓడలు బళ్లు అవుతాయి" అన్నాడు అతను, వెనక్కి కూచుని సిగరెట్ పీలుస్తో. వాళ్ళని చూసి ఆ వొచ్చినవాళ్లు అట్లానే కాలన్నా కదల్చకండా హాయిగా పొగరుమోతుగా కూచున్నారు. కొంతసేపు మాటల్లేవు. కాలే సిగరెట్టుముక్కని తివాసీమీద పారేసి, సూర్యనారాయణ,

"కుసుమా, నీతో వొంటరిగా మాట్లాడాలి." అన్నాడు,

"టీ తీసుకొస్తారు." అంది ఆమె.

"నా కెట్లానూ పనివుంది, వెడతాను. టీ నాకు పైకి పంపించు" అని లేచాడు అతను.

ముందు ఆమెని 'కుసుమ' అనగానే అతనికి కళ్ళు తిరిగాయి. ఇప్పుడు సరిగా నుంచోలేకపోయాడు.

ఆమె చప్పున లేచి అతన్ని ఆపి సూర్యనారాయణతో

"మాట్లాడేది ఇక్కడే మాట్లాడండి. రహస్యానికే ముంది?" అంది, మొహం ఎర్రనౌతో.

"అట్లా ఐతే సరే. నేను మొన్న స్టూడియోలో చెప్పలా రాజమాణిక్యంగారు ఈయనే!"

రాజమాణిక్యంగారు ఒక సినిమా కంపెనీని Float చేస్తున్నారు. దాని వివరాలు అడుగుతోంది. కుసుమ తెలుసు కున్న తరువాత,

"మీరు ఏమంటారు?" అంది అతనివేపు తిరిగి.

"ఏ విషయం?"

"ఆయన చెప్పిన వివరాల విషయం."

"కానీ చెయ్యనీ, చూద్దాం. ప్రస్తుతం ఆయన మాట లేగా ఆధారం?"

"నా మాటలు అబద్ధమంటారా? కావలిస్తే ఎల్లం గోలు రాజాగారిని—"

"అబద్ధమూ అనలేదు, నిజమూ అనలేదు. నాకు తెలియదంటున్నాను." అని,

"ఐనా నీకెందుకు ఈ వివరాలన్నీ?" నని ఆమె అడి గాడు.

"దాంట్లో పదివేలు షేర్లుకొంటే, సూర్యనారాయణ గారికి హీరోపాత్ర ఇస్తారట."

"సరే, ఆయనకి నమ్మకమైతే ఆ షేర్లు కొని, ఆ హీరో పాత్రని వెయ్యమను"

"ఆయనకి డబ్బేదీ? నన్ను సహాయం చెయ్యమంటు న్నారు"

"అట్లాగా!"

"మీ రేమంటారు ?"

"పదివేలు ధర్మం చెయ్యాలనివుంటే, చెయ్యి"

"ధర్మంకింద కాదు. పెట్టుబడికింద"

"పెట్టుబడికింద ఏమీ లాభంలేదు"

"మీ కారణాలు!" అన్నాడు కోపంగా రాజ మాణిక్యం.

"మీతో కాదు నేను మాట్లాడింది."

"నే నడుగుతున్నాను మిమ్మల్ని ?"

"కారణాలు చెప్పనవసరంలేదు."

"అయినా ఒక్క కారణం చెప్తుదురూ ?"

"మీ మాటలు వింటేచాలు, మీవంక చూస్తే చాలు, వేరే కారణం అక్కర్లేదు."

'ఆ' అనిలేచాడు మీదికి వొచ్చేట్టు రాజమాణిక్యం.

"కూచోండి కూచోండి" అంది ఆమె.

టీ వొచ్చింది. తాగకుండానే లేచి వెళ్ళిపోయినాడు.

అతను పెద్ద ఆలోచనలో పడ్డాడు.

ఆమె అపాయంలోకి నడుస్తోంది. తనకి తెలీకుండానే వీళ్ళకి తనమీద చనువు నిచ్చుకుంది. తనేం చెయ్యాలి? ఆమె తనకు అంత అధికారము ఇస్తేనా? అంతవరకు తనేం

అధికారం తీసుకోలేదు. అవసరం రాలేదు. ఇప్పుడు తాను కల్పించుకుని ఆమెని అదిలించి మేల్కొలపాలా? కాని ఆమెని ఒత్తిడిచేస్తే ఎంతవరకు ఆమె సహిస్తుందో! అనుమానం అతనికి. తనకెందుకని తప్పుకుంటే? కాని నిస్సహాయంగా ఆమెని వొదలడం అన్యాయం. అదిగాక ఆమె తన స్త్రీ! తనని అన్నిటికీ నమ్మిన స్త్రీ.

అరగంటకి ఆమె పైకి వొచ్చి అతని పక్కలో ముద్దుగా కూచుని, అసహజంగా నవ్వు తెచ్చుకుంటూ

"మరీ పెంకివారౌతున్నారేం? అంతకోపమా? వాళ్లేం చేశారు?"

"ఛీ వెధవలు. వాళ్ళని భరించలేను. ఐనా నీకేంపని వాళ్ళతో?"

"అదేమిటి? ఏదో కష్టంలోవుండి సహాయంకోసం వొస్తే ఇంతలో ఏం మునిగిపోయింది?"

"నేను కనుక్కున్నానుగా, ఆ రాజమాణిక్యం నమ్మకస్తుడే. నాకుకూడా చాలా నమ్మకం కుదిరింది. ఆ మాత్రం పరులకి సహాయం చెయ్యకండా ఎట్లా బతకగలం?"

"చెయ్యి, నేను వొద్దన్నానా?"

"వొద్దనకపోతేనేం? చాలా అయిష్టంగా వున్నారు."

"ఉండనుమరి! సరదాకోసం బాంకునోట్లతో వంట చేస్తానంటే, ఇష్టం చూపుతానా మరి!"

"పోనీలెండి, ఏదో నా సరదాకి ఆడబ్బు ఇవ్వనీండి. ఇంక మనసులో ఏమీ వుంచుకోకండి."

"సరేకాని, ఆడబ్బుతో వాళ్ళ ముఖారవిందాలు నాకు కనపడడం మానుకుంటాయా?"

"ఆ, చెపుతాను."

"అంతేకాదు. నువ్వూ వొదుల్చుకోవాలి"

"వాళ్లు వొస్తే నేనేం చెయ్యను?"

"నాకు వొదులు."

"మరి వాళ్ళకి కోపం తెప్పించడం నాకిష్టంలేదు."

"నాకు కోపం తెప్పించడం!"

"ఏమిటా మాటలు? మీకూ వాళ్ళకీ సాపత్యమేమిటి?"

"నాకు లేదులే. నీకూ వాళ్ళకీ సంబంధ మేమిటి?"

"ఏముందీ! ధనం కలవాళ్ళకీ, లేనివాళ్ళకీ వుండే సంబంధం."

"లక్షలున్నారు డబ్బులేనివాళ్ళు. కుంటివాళ్ళు, గుడ్డివాళ్ళు."

"వాళ్ళకిచ్చేది వాళ్ళకి ఇస్తూనే వున్నాంగా. ఇంక మాట్లాడకు" అని ముద్దుపెట్టుకుని వెళ్ళిపోయింది.

ఆమె బాంకి బుక్కులో పదివేలు తరుగు.

పదిరోజులయిందో లేదో మళ్ళీ హాజరు సూర్యనారాయణ. ఈసారి మంచి విలువగల సర్జి సూటులో హాటు. నోట్లో చుట్ట. వొచ్చి చాలా పాతమిత్రుడి మల్లే వాళ్ళిద్దరితోనూ కబుర్లు చెపుతున్నాడు. అతను వెళ్ళాక, ఏమిటి మళ్ళీ వొచ్చాడంటే.

"ఏమిటి మరీ అంత క్రూరంగా మాట్లాడతారు? పాపం ఏదో కొంచెం పెద్దమనిషితో కలిసి బాగుపడదామనే మనిషికి అంతమాత్రం సహాయం చెయ్యకపోతే ఎట్లా? ఎందుకంత కోపం అతనిమీద? ఏం నీచుడా? అల్లరి చేశాడా? మరీ ఎవరినీ చూడకండా స్నేహం చెయ్యకండా మనం ఒంటరిగా బతకాలనా మీ ఇష్టం?" అని ఉపన్యాసం ప్రారంభించింది.

రెండురోజులకో మాటూ, రోజువిడిచి రోజూ సూర్యనారాయణ వొస్తూనే వున్నాడు. ముందు వాళ్ళని డిన్నరుకి పిలిచాడు బసోటాలో. తాను విస్కీ తాగి, అతన్ని కూడా తాగమని బలవంతం చేశాడు. తాగనంటే హాస్యం చేశాడు. తరవాత వాళ్ళింటోనే అప్పుడప్పుడు భోజనం చేస్తున్నాడు. వీళ్ళిద్దరూ బైలుదేరితే అతను మూడోవాడౌతున్నాడు. క్రమంగా అతని తాగుడు హెచ్చుతోందని తెలుస్తోంది. కాని, ఏ మాత్రమూ ఇతరులకి ఇబ్బంది కలగ చెయ్యడు. జాగర్తగా మసులుతాడు.

ఆ సూర్యనారాయణ కంపెనీని ఆమె ఎన్‌జాయ్ చేస్తోంది. తనకెందుకు అతనంత పడదు? అని ప్రశ్నించుకున్నాడు అతను. ఆమెమీద ఏదో కొంత స్వతంత్రమున్నట్టు అతను ప్రవర్తించడం వల్లనేమో! తనకు తెలీని వ్యవహారం ఏదోవుంది.

నెలరోజుల్లో వాళ్ళఇల్లు మామూలు నివాసమయింది సూర్యనారాయణకి. అతనికి ఏమిచెయ్యాలో తెలీలేదు. వాళ్లు మేడమీద చేసే రిహార్సల్సులోకూడా జోక్యం కలగ

చేసుకొంటున్నాడు సూర్యనారాయణ. ఆమె నటించిన చిత్రాలలో లోపాలు చూపి, తన సలహాకింద అవన్నీ సరిదిద్దుతానని చెప్పాడు.

ఓరాత్రి అతను ఆమెతో పెద్ద తగాదా ప్రారంభించాడు.

"మీకంత ఇష్టం లేకపోవడానికి కారణం కనపడదు. పోనీ మీకిష్టంలేదు గనుక ఆయన్ని పొమ్మందామంటే, ఎట్లా పొమ్మనాలో తెలీటంలేదు నాకు."

"మాట్లాడకు నువ్వు అతనితో."

"ఎట్లా, పలకరించే మనిషితో మాట్లాడకపోవడం!"

"నేను పొమ్మంటాను."

"అదేగా, వొద్దనేది నేను."

"సరేలే, అతనట్లా వొస్తోవుంటే, నేనిక్కడ వుండడం కష్టమౌతుంది."

దాంతో ఆమె ఏడ్చింది.

"నేను నీ భార్యని కానుగనకనేకదా, అంత సులభంగా, ఉండను పోతాను, అని అనగలిగావు?" అని.

"నాభార్యావే ఐతే ఇంత వాదన ఎందుకు? నిన్ను వాడిముందే రెండు తన్ని, వాణ్ణి అవతలకి నడపమందును."

"అంతేగా మొగవాళ్ళకి చాతనైన పని. తన్నండి పోనీ, మీకంత సరదాఐతే."

"తన్నను. అంతకన్న మంచిపని. నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుంటాను."

"నన్నా? మీకు భార్యవుందిగా"

"వుంటేనేం?"

"నేనంత పాతకానికి వొడికట్టుకోను. పాపం, ఆమె ఏంచేసిందని, నేను ఆమెకి అంత ద్రోహం చేయడం?"

"ఆడవాళ్ళతో ఏ మొగవాడు వాదించగలడు! అందుకునే తంటాడు."

"ఇప్పుడు నువ్వు చేసే దేమిటి?"

"నేనేం చేశాను? మీ భార్యని రావడానికి వీల్లేదన్నానా? రేపు పిలిపించండిం"

"ఈ పరిస్థితుల్లో ఎందుకు వుంటుంది?"

"దానికి నేనేంచెయ్యను?"

"నేనేమన్నా ఆమెరావాలని అన్నానా?"

అంతటితో విసుగెత్తి ఎక్కడ అసలు ప్రారంభించారో అక్కడవిడిచి వూరుకున్నారు.

వాళ్ళకి సూర్యనారాయణ పర్మినెంటు మిత్రుడైనాడని నిశ్చయమయింది. అదిగాక ప్రతిరోజూ అతను ఎక్కువ స్థలం ఆక్రమించుకుంటున్నాడు. ఏం చెయ్యాలి తను? అతను అసలు రాకూడదనిపట్టుపట్టాలి, పడితే ఎటు మొగ్గుతుందో ముల్లు! ఎటువొగ్గనీ ప్రస్తుత స్థితిమాత్రం దుర్భరమనిపించింది అతనికి. భవిష్యత్తుకూడా తన ఉద్వాసనకే మొగ్గుచూపుతోంది. కాని తొందరపడకూడదని సుమతీ శతకం పద్యం చదువుకున్నాడు ఓసారి. కాని—

కదలని వాళ్ళని కాలమే కదలిస్తుంది.

ప్రతి వ్యవహారంలోనూ అతను ఏంచెప్పినా సూర్య నారాయణగారు ఇట్లా అంటున్నారు అని అంటుంది ఆమె. సూర్యనారాయణ సలహా ఎప్పుడూ తన సలహాకి సరిగా వ్యతిరేకం. చివరికి తాను చెప్పిన మార్గాన్నే వెడుతుంది ఆమె. కాని అది తనమీది ఘనతవల్ల కాక సూర్యనారా యణ సలహా అనర్థదాయకమని ఆమెకి తెలీడంవల్ల నేమో ననిపించింది అతనికి.

ఆ చివరిరాత్రి డ్రాయింగురూములో ఆమే సూర్య నారాయణ చాలా ఉత్సాహంగా కబుర్లు చెప్పుకుని నవ్వు కుంటున్నారు. అరగంటనించి తనని పలకరించలేదు. లేచి పోదామా అనుకుంటూ వుండగా వాళ్ళే లేచారు—

"స్నానంవారి విప్రనారాయణకు వెడదాం" అని.

వాళ్ళిద్దరూ వెళ్ళిపోయినారు. భగ్గుమంది అతని ఆగ్రహం.

రెండునిమిషాల్లో ఆమె వెనక్కు వొచ్చి,

"రారేం ?" అంది.

"ఎక్కడికి ?"

"ఏం విచిత్రం ! వినటంలేదా మీరు ?"

"విన్నాను. కాని వొస్తాననలేదే !"

ఈ లోపల బైటనించి అతను 'కుసుమా' అని కేకలు వేస్తున్నాడు.

"అయితే, రారా ?"

"రాను."

"ఏం చేస్తారు వొంటరిగా? రద్దురూ!"

"నేను రాను..."

"కుసుమా" అని కేక.

"సరే మీ ఇష్టం."

అని వెళ్ళిపోయింది.

అంతే. పావుగంటలో తనబట్టలు సర్దుకుని రిక్షాలో స్టేషన్‌కి వెళ్ళాడు—వాళ్ళ సొంతవూరికి ప్రయాణం.

....

౫

పెద్దసౌధం, దీపాలు, కారు, నౌకర్లు, మంచిపంటలు ఇవన్నీ వొక్కసారిగా వొదిలి, పల్లెటూరిలో పడిపోయిన ఇంటో ముసలి తండ్రిదగ్గర చేరాడు అతను. తడుముకున్నట్టు వుందిగాని చాలా శాంతిగా వుంది. ఆమెమీద పెద్దప్రేమ అతనికి ఎప్పుడూ లేదు. అందుకని ఏమీ బాధపడలేదు. అతనివొంతు నాలుగెకరాల పొలంవుంది. ఆమెమీద పెద్ద ప్రేమ అతనికి ఎప్పుడూ లేదు. అందుకని ఏమీ బాధపడ లేదు. అతని వొంతు నాలుగెకరాల పొలంవుంది ఆ వూళ్ళో. దానిసంగతే మరిచిపోయినాడు. తన పొలమూ తన తండ్రి పొలమూ సేద్యం ప్రారంభించాడు. ఇంటిదగ్గిర తన విత్తం తువ్వు అక్క లక్షణంగా వొండిపెడుతోంది. కాలం హాయిగా గడిచిపోయింది.

అతని భార్యని తీసుకురావడానికి బంధువులు ప్రయత్నించారు గాని ఆమె రానంది. సినిమాలూ, పత్రికలూ ఏమీ లేవు ఆ పల్లెటూళ్ళో. క్రమంగా ఆ వూరి వాళ్ళందరూ అతన్ని తమరిలో ఒకరిగా తీసుకున్నారు. దంపుడు బియ్యం అన్నం, కందిపప్పూ, గేదెనెయ్యీ, పెరుగూ-బాగా బలిశాడు అతను. అవసరమైనప్పుడు పొలంలో స్త్రీలకి ఏమీ తక్కువ లేదు. ఆ రోజులశాంతి ఎన్నడూ ఎరగడు జీవితంలో అతను. ఇప్పుడు చాలా ధనవంతుడు. ఏ చింతలూ లేవు అతనికి. కాని ఎక్కడో శాంతి తక్కువ. బుద్ధివున్నవాడు ఎవరైనా, నాలుగు ఎకరాల పొలంవుంటే దాన్ని వొదిలి ఇంకో పని తలపెట్టడు, పట్టణపు బొమ్మల వెంట ఎన్నడూ తిరగడు, అనుకున్నాడు.

సంవత్సరన్నర గడిచింది.

ఒక మధ్యాన్నం యిదివరకుకన్న పెద్దకారులో వొచ్చింది, అకస్మాత్తుగా ఆ పల్లెటూరికి. సరాసరి మద్రాస్ నుంచి—పెట్రోలు రేషన్ రోజుల్లో. అతను పొలంలో వున్నాడు కుప్పలు నూర్పిస్తో. అక్కడికి నడిచివొచ్చింది. ఆమెవెంట పెద్ద గుంపు. అప్పటికి ఆమెని చాలా మరిచిపోయినాడు అతను!

"ఏమిటిది ?"

"పద"

"ఎక్కడికి ?"

"ఎక్కడికి ? మద్రాసు."

"ఏం సంగతీ ?"

"సంగతిలేదు ఏంలేదు, బైలుదేరండి."

"నేను రాను."

"రాస్తేనేగాని నేను పోను"

"వుంఘు, మళ్ళీ వస్తాను. యీ దిబ్బమీద కూచో నేను వొచ్చిందాకా."

అని పొలంలోకి కూలీల దగ్గరికి వెళ్ళిపోయినాడు. అతను తిరిగి వొచ్చేప్పటికి సూర్యుడు అస్తమించాడు. మాఘమాసపు మధురమైనగాలి వీస్తోంది వరిమోడులమీద నించి. ఆమాసపు సాయంత్రాల అందం, అల్లరిచేసి నిద్రకి కన్నుమూసుకునే అందమైన పాపాయిల కళ్ళకింద మాత్రమే చూడగలం. అతను చమటవొంటితో వొచ్చి కూచోగానే,

"ఏం బతుకు ఇది?" అంది.

"చుట్టూ చూడు."

ఎదురుగా శుక్రుడు ధగధగమంటున్నాడు.

"సరే లెండి, ఆ ఇల్లు ఆ మనుషులు!"

"సినిమావాళ్ళకన్న అన్యాయమా?"

"కాని మీ రెట్లా వున్నారుఇట్లా?"

"చాలా హాయిగా"

"మీరు రావాలి"

"ఎన్నటికీ రాను"

"నామీద కోపం పోలేదా మీకు?"

"మళ్ళీ రా. తలుచుకుంటే ఆలోచించాలి, కాని నాకెందుకు? కోపమూ లేదు, ఏమీ లేదు."

"మీరు రానిది నేను పోను."

"వుండమంటినిగా !"

"నా పనులో ?"

"వెళ్ళూ !"

"వెళ్ళను, మీ ఇంట్లోనే వుంటాను."

"ఏం తింటావు ? కందిపప్పూ, తోటకూర..."

"ఓ తింటాను"

"ఇంకేం ? వుండు."

"ఎంతకాలం ?"

"సూర్యనారాయణ రానంతకాలం."

"అదీ, అట్లారండి. అక్కడవుంది మీకోపమంతా"

ఆమెవంక చూస్తున్నాడు. ఆమెకి అందం వొస్తోంది పరిస్థితుల మహిమ. నీతో చదువుకుని, నీచేత తన్నులుతిన్న కుంక—వాడు ఓడాక్టరైతే ఆ కాసిని ఏళ్ళల్లో ఆ బాధ్యతా ఆ జ్ఞానమూ, అతన్ని ఎంతమార్చేస్తాయి ! అకస్మాత్తుగా ధనంవొస్తే, ఆరునెలల్లో మనిషికి ఘరానాషావుకారుబరువు వొస్తుంది. అందువల్లనే ధనానికీ, విద్యకీ, అధికారానికీ అంత విలువ ప్రపంచములో. అవి వుండడమనేదేకాదు, అవి మనిషికి ఇచ్చే పాలిష్, నాగరికతవల్ల.

"వున్నాడా ?"

"లేడు. ఇప్పుడే పోయినాడు."

"ఎందుకు పోయినాడో పాపం."

"పోలీసుల్ని పిలిపిస్తానని బెదిరిస్తే."

"ఎందుకు అంత ఘోరమైన పనిచేశావు ?"

"తాగుడు ఎక్కువైతే..."

"ఓ నువ్వేం చేస్తున్నావు?"

"మీకు తెలీనట్టు"

"నా కెట్లా తెలుస్తుంది!"

"అదేమిటి? పత్రికలా?"

"మావూరు ఏవీరావు"

"బావుంది. మామూలుపనే. ఎక్కడా వూపిరాట్టం లేదు. సినిమా పుస్తకాలు తెచ్చాను ఈ నెలవి. కారులో ఉన్నాయి. చూపిస్తాను."

"మరి ఇప్పుడు తీరుపడి ఎట్లాఅయింది?"

నవ్వింది.

"మూడురోజుల్లో మద్రాసులో వుండకపోతే అరడజను డైరెక్టర్లు వరుసగెత్తుకుని వొస్తారు ఈవూరు. మిమ్మల్నీ నన్నూ కట్టిపడేసి తీసుకుపోతారు.

"నన్నెందుకు?"

"మీరు లేంది నేను రానంటే."

"సరేలే ముందు పద. రాత్రికి భోజనం చెప్పి చేయించాలి నీ కోసం"

అని మాట్లాడుకుంటూ హాల్లోంచి నడిచివొచ్చారు. ఎత్తుమడమల చెప్పులతో ఆమె మెరకపల్లాలలో జారుతూ వుంటే అతను ఆమెను పట్టుకుంటూ. వాళ్ళ వెనక గుంపు.

భోజనం ఆమెకి వేరేవడ్డించారు కులభేదం ప్రకారం. కాని పడకలకి కులబేధం పాటించరు ఎంత శ్రోత్రియులూ.

దృష్టిదోషం లేదు, ఎంగిలిదోషం లేదు—వశాస్త్రంలోనూ ఆవిషయంలో.

రాత్రి నిద్రలో అతను ఏ నందనవనాల్లోనో తేలి పోతున్నాడు గొప్ప సెంటు సౌరభాల్లో. పదిమంది అప్సర సలు కావిలించుకుని ఒక్కసారిగా పదిమందీ అతన్ని మౌన భంగంచెయ్యాలని ఆత్రుతపడుతున్నారు. సగం తెలివి వొచ్చి పది దేవతాపాత్రలు ధరించినఆమె, ఈలోకం వాస్తవంలో కల్పిస్తున్న ఇంద్రజాలమని సగం తెలుసుకుని, ఆ అమృతా నుభవం ఎక్కడ ఈ లోకంమల్లే సాధారణమౌతుందో నని ఆలోకంలోకి వెళ్ళిపోయినాడు.

ఆ రాత్రే నిశ్చయమయింది అతనికి, ఆమెతో వెళ్ళక ఎట్లానూ తప్పదని.

తెల్లారకట్ట; కిటికీ పక్కన విచ్చిన పారిజాతపు సువా సనల్లో కోవెల అరుపుల్లో, కిటికీలోకి తొంగి చూసే చంద మామ వెలుగులో, ఆమె అతని రొమ్ముమీదనించి తలని తప్పించుకుని, మర్యాదగా తన పక్కమీదికి వెళ్ళిపోయింది.

ఆఖ్రాల్లో పొద్దున్న కాఫీలేదు. ఆమెకి తలనొప్పి— పొరుగూరికి మనిషిని పంపారు కాఫీపొడరుకోసం. ఆమె మద్రాసు పోదామని పోరు.

రాత్రి ఆమె పెదవులమధ్య ముద్దుమాటలు రహ స్యాలు పలికిన అతని నిరాకరణలో నిన్న సాయంత్రపు బల మేదీ!

"నారాణీ, నా కోయిలా, నా లిల్లీపుష్పం," అని అతనూ,

"నారాజా, నాదున్నపోతూ, నాముళ్ళకంతా" అని ఆమె.

అంటో అర్ధరాత్రి డ్యూయెట్ పాడుకున్న తరవాత, తెల్లారి ఎట్లా కఠినంగా మొహం తిప్పుకోగలడూ? అతనేం విశ్వామిత్రుడా, దుష్యంతుడా?

కాని రాత్రి అమరత్వంలోంచి, స్వప్నలోకంనించి, వాస్తవత్వంలోకి కళ్లు తెరిచారు. స్వప్నంలోంచి వాస్తవం లోకా, వాస్తవంలోంచి స్వప్నంలోకా, లేక సుందర స్వప్నంలోంచి నిస్సార స్వప్నంలోకా! అది మహాపురుషులు తేల్చవలసిన విషయం.

మొత్తానికి వాళ్ళ మామూలు దుష్టప్రపంచంలో, పాత జ్ఞాపకాల రోషాలూ, ముందు జీవితం మీద భయాలూ అలుము కున్నాయి అతనిమనుసుని.

"నేను వొచ్చి ఏం చెయ్యను? మళ్ళీ ఉద్యోగం ఇప్పి స్తావా"

"కాదు మీరు పత్రికలు చదవకపోవడం అనర్థ మొచ్చింది. నేనే ప్రొడ్యూసర్ కాబోతున్నాను."

"ఐతే"

"మీరు డైరెక్టరు నా చిత్రాలికి."

"నేనా? నాకేం చాతనవుతుంది?"

"అదేమిటి? అన్ని చిత్రాలు అంత విజయవంతంగా తీసి ఈ నా డిట్లా అంటున్నా రేమిటి?"

అని బిగ్గరిగా నవ్వింది.

"సరేలే, నిజం మాట్లాడు."

"నిజమే, ఇప్పుడు చిత్రాలు తీస్తున్న డైరెక్టర్లకి ఏం చాతనవును? మీకంతమాత్రం చాతకాకపోతుందా?"

"ఎందుకునన్ను తీసుకుపోయి నువ్వు నన్ను పైకి నెట్టడం? ఏమీ ఉపయోగం, అర్హతా, అవసరం లేకుండా నేను వొచ్చి తక్కిన వేషాలమల్లేనే ఓ డైరెక్టరు వేషం వెయ్యడం? నువ్విచ్చిన ఉద్యోగం నీదయమీద ఆధారం. మళ్ళీ నే నా ఇరుకులో పడతలుచుకో లేదు."

"కాని నా సంగతేమిటి?"

"నీ సంగతేమిటి?"

"మీకు తెలీదా? మీరు నన్ను వొదిలివెళ్ళిన చోటనే ఉన్నానన్నమాట. కొత్తపార్టు నాకర్థం కావటం లేదన్నమాట. మీ అవసరం తెలిసిందా?"

"అందువల్లనా ఈ ప్రేమనటన నామీద?"

ఆమె కన్నీళ్ళు పెట్టుకొని లేచిపోయింది. అతను వెంట పడి

"నేనన్నదాంటో తప్పేముంది?" అని అడిగాడు.

"ఈవిషయాలు వుత్త వాదనతో అర్థమయ్యేవికావు. నాకు మీకైన అవసరం ఎట్లాంటిదో గుర్తించకపోతే నేనింక ఏం చెప్పి మిమ్మల్ని నమ్మించగలను? నా అవసరాన్నిపట్టి మీమీద ప్రేమ చూపుతున్నానంటే నేనేం జవాబు చెప్పగలను? మీ హృదయానికి నిజం తెలియాలి గాని?"

ఆ సంగతి లోపల ఎక్కడో అతనికి తెలుసు.

"మరి మళ్ళీ సూర్యనారాయణలు తటస్థించ రని నమ్మక మేమిటి ?"

"సూర్యనారాయణ ఒక్కడే గనక."

"లోకంలో ఆట్లాంటివాళ్ళకి తక్కువేముంది."

"లేదు. కాని నాకు నిజజీవితంలో చిన్నప్పుడు నాకు కట్టిన మొగుడు ఒక్కడే గనక. అతనే సూర్యనారాయణ."

ఆగిపోయినాడు అతను.

"పాతివ్రత్య మనండి. దుష్టుడే! తోసుకువొచ్చాడు. మీచేత తన్నించడం తప్ప గత్యంతరంలేదు, అతన్ని వొదుల్చుకోవాలంటే. భర్త అనే పదంమీాది గౌరవమనండి. స్కాండల్ అంటే భయమనండి. ఏం చెయ్యకపోయినాను మీా మీాద కూడా కొంత కోపమే ననుకోండి. అంతమాత్రం కొంచం వోపికా, నామీాద నమ్మకం మీాకెందుకు లేకపోవా లని! మీారు అతన్ని తంతే నారహస్యం బైటపడుతుందనీ."

"నాతో ఆ రహస్యం చెప్పేసి వుండకూడదూ?"

"ఆహా! ఏం నంగనాచిలాగు మాట్లాడతారండీ ! చెపితే మా ఇద్దర్నీ ఆశీర్వదించి రైలెక్కరూ ?"

పూర్తిగా లొంగిపోయినాడు అతను.

మర్నాడు ఆమెతో కారెక్కాడు!

తండ్రీ అక్కా ఒక్క మాటనలేదు. అక్కడే ప్రేమ గల బంధువుల ఆధిక్యత. ఏ కష్టసమయంలోనైనా వాళ్ళ

అండను చేరవొచ్చు. మళ్ళీ ఏ ప్రశ్నా లేకుండా వాళ్ళని వొదిలిపోవొచ్చు. అందుకనే తల్లిదండ్రుల ప్రేమకి అంత ఆధిక్యత నిస్తారు.

తక్కిన కథ మీ అందరికీ బాగా విదితం. మమ్మల్ని మర్యాద చెయ్యవలసిన అవస్తపట్టింది పాపం మీకు. మీ ఇళ్ళకు మమ్మల్ని పిలవాలి. మీరు పిలిచినా పిలవకపోయినా మా ఇంటికి రావడంతప్పడంలేదు మీకు. మాఇంటికి వొచ్చి మీరు మమ్మల్ని గురించి ఏం మాట్లాడుకుంటారో తెలుసు మాకు. ఎట్లా తెలుసునంటే, మావంటి వొదులు దంపతుల్ని గురించి మీరేం మాట్లాడుతో వుంటారో వింటోనే వున్నాంగా! పెళ్ళి అయిందంటే ఇంక వాళ్ళసంగతి మాట్లాడటానికి ఏమి వుండదు. వాళ్లు ఏబూతు ప్రమేయమూ లేకుండా ఏదో పవిత్రంగా ధర్మసంస్తాపనలో లోకసంగ్రహం చేసుకుంటూ వుంటారు.

ఆ పనినే ఏదో చాలా లంపటంగా నీచంగా, పశువుల మల్లే చేస్తారు పెళ్ళికానివాళ్లు. మమ్మల్ని వెక్కిరించుకునే సంతోషం మీనించి తీసివెయ్యడం మాకు ఏమీ సంతోషంగా లేదనుకోండి. ఎదట వున్నవాళ్ళలో చాలామంది ఒకే మనిషితో ఒకే పక్కమీద నిద్రపోవటంలేదన్న సంగతి ఈ పవిత్ర వివాహ సమయంలో మనం ఎవరం దాచుకో నక్కర్లేదు.

ఇంతకీ బిల్లుప్రకారం, నా భార్య నాతో కాపురం నిరాకరించినది కనక విడాకులివ్వ వొచ్చు. కాని సూర్య నారాయణకే అట్లాంటి నోటీసు వెడితే ఒక్క గంతున

దూకుతాడు, ఆమె వాళ్ళో. అందుకని అతన్ని ఇంకోపద్దు కిందికి తీసుకొచ్చారు. అతన్ని మా యింటికి మిత్రుడికింద ఆహ్వానించాము. అతనికి అడక్కుండానే చెక్కులు ఇచ్చాము అతి ప్రేమతో. పర్యవసానం? మితిమీరిన తాగుడు. ఆ మూలంగా అతనికి విడాకులివ్వడం చాలా సులభమయింది. ఆ మహానుభావుడు కోర్టులో అతను పలికిన బూతులు, పత్రికాధిపతులు పూర్తిగా సూచించారు.

ఎందుకు చెప్పాను ఈ కథ?

మీలో అనేకమందికి దీంట్లో ఏదో ఓ భాగమన్నా మార్గదర్శకంగా వుండకపోతుందా అని.

ఇంత క్షమతో మీరు నా కథ విన్నందుకు వందనాలు.

ఈ కథనించి నేనో విషయం తెలుసుకున్నాను. ఆ, ఒక్క నిముషం ఓపికపట్టండి. మీకోసం పక్కగదిలో, ఐస్ క్రీం, పలహారాలూ తయారుగా వుంచుతున్నారు. ఆ సంతోషంలో ఇది వినండి. వెళ్ళిపోవొచ్చు. నేను చిత్రాలకి విజయవంతమైన దర్శకుణ్ణి ఐనానంటే, లోకంలో ఏ మనిషైనా దర్శకుడు కావొచ్చు నని వేరుగా రూఢిచెయ్యనక్కర్లేదు. కాని ప్రతిమనిషీ కాలేడు. ఎందుకంటే నాకూ చాలామంది తక్కిన వాళ్ళకీ ఒక్క భేదముంది. అది నన్ను ప్రేమించే స్త్రీ నాకిచ్చిన ఆత్మబలం, విశ్వాసం! ప్రేమగల స్త్రీలు ఈ కాలంలో పురుషుడిలో వుండే లోపాల్ని జాగ్రత్తగా వెతికి, అతను ఎందుకూ అసమర్థుడనీ, ఒకవేళ అతను

ఏ ఉద్యోగంలోనో, కళలోనో కొంత ఆధిక్యతను సంపాయిస్తే, అది ప్రజల మూర్ఖత్వంవల్లనో, అతను చేయిస్తున్న మోసంవల్లనో, తటస్తించిందనీ, వాదించి, తమ భర్తల ధైర్యాన్ని సైర్యాన్ని గుంజి, చంపడంలో తమ ప్రేమాధిక్యతని నిరూపణ చేసుకుంటున్నారు. కాని ఏ అదృష్టంవల్లనో, ఈ కుసుమ నాలో విశ్వాసాన్ని ప్రతిష్టించి, నన్ను రగిల్చి, సాధారణమైన మానవుణ్ణి ఒక ప్రతిభావంతుణ్ణి చేసింది. అదీ భేదం.

ఇక మనం లేవవచ్చు.